

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Spojené štáty mexické - Mexiko

[Všeobecné informácie o krajine](#)

MINISTRY OF FOREIGN
AND EUROPEAN AFFAIRS
OF THE SLOVAK REPUBLIC

MINISTÈRE DES AFFAIRES
ÉTRANGÈRES ET EUROPÉENNES
DE LA RÉPUBLIQUE SLOVAQUE

MINISTERIO DE ASUNTOS
EXTERIORES Y EUROPEOS
DE LA REPÚBLICA ESLOVACA

МИНИСТЕРСТВО ИНОСТРАННЫХ
И ЕВРОПЕЙСКИХ ДЕЛ
СЛОВАЦКОЙ РЕСПУБЛИКИ

وزارة الخارجية
والشؤون الأوروبية
لجمهورية سلوفاكيا

斯洛伐克共和国
外交和欧洲
事务部

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Mexiku: <http://www.mzv.sk/mexiko> , emb.mexico@mzv.sk

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

a) Základná charakteristika hospodárstva

Mexiko je podľa Medzinárodného menového fondu 14. najväčšou ekonomikou sveta s nominálnou hodnotou 967,97 mld. EUR (10. v PPP) a 2. najsilnejšou ekonomikou v Latinskej Amerike. Má otvorené trhové hospodárstvo, ku ktorého rozvoju prispieva dohoda o voľnom obchode so 46 krajinami. Ekonomika Mexika je vďaka Severoamerickej dohode o voľnom obchode (NAFTA) výraznou mierou ovplyvňovaná vývojom ekonomiky USA, kam smerovalo takmer 80 % exportu v roku 2014, a ktoré majú takmer 50% podiel na priamych zahraničných investíciách v Mexiku. Znižovanie dopytu z ich strany má stále značný vplyv na pokles celkového mexického exportu a nárast nezamestnanosti v krajine. Ďalšie hlavné faktory ovplyvňujúce výkon ekonomiky Mexika sú vývoj cien ropy a svetovej ekonomiky, situácia na zahraničných trhoch, neistota na medzinárodných finančných trhoch, oslabenie vnútorného trhu, implementácia úsporných opatrení, štrukturálne reformy a zhoršujúca sa bezpečnostná situácia. Mexiko v uplynulom období presadilo viacero významných štrukturálnych a fiškálnych reforiem zameraných na rast, zlepšenie hospodárskej súťaže, konkurencieschopnosti a transparentnosti vo verejných financiách.

Prehľad vývoja ekonomiky Mexika za posledných 5 rokov

Základné údaje	2011	2012	2013	2014	2015
HDP %	4,0%	3,6%	1,1%	2,6 %	2,2 – 3,2 %
HDP v bežných cenách (mld. USD)	1 170,1	1 186,5	1 260,9	n/a	n/a
HDP podľa parity kúpnej sily (mld. USD)	1 890,9	1 962,6	1 995,7	n/a	n/a
HDP USD (na obyvateľa c.p.)	9 803	9 818	10 307	n/a	n/a
Miera inflácie (%)	3,82 %	3,57 %	3,97 %	4,08 %	3,06 %
Miera nezamestnanosti (%)	4,51 %	4,86 %	4,63 %	4,38 %	4,23 %
Vonkajšia zadlženosť (% HDP)	5,6 %	5,4 %	5,6 %	6,4 %	n/a
Celková zadlženosť	26,3 %	27,5 %	29,8 %	31,4 %	n/a
Devízové rezervy (mld. USD)	142,47	163,59	176,57	193,04	193,90

- HDP Mexika rástol v roku 2014 2,6 % tempom, na rok 2015 sa odhad pohybuje v rozmedzí 2,2 – 3,2 %. Daňová reforma mala vplyv na kúpnu silu spotrebiteľov, zlepšila sa úroveň príjmov robotníckej triedy, ale nevykazuje známky trvalého rastu. Neistota ohľadom vývoja národného hospodárstva ovplyvnila dôveru spotrebiteľov, ktorá klesla na úroveň 90,6 bodov.
- Miera inflácie dosiahla v roku 2014 4,08 %. Národná banka (BANXICO) pre rok 2014 stanovila inflačný cieľ na úrovni do 4 %. Mierny nárast inflácie bol spôsobený rastúcou cenou dopravy, energií a zavedením HDP na viaceré tovary, ktoré boli predtým od tejto dane oslobodené. Pre rok 2015 sa predpokladá inflácia na úrovni okolo 3 %. Index spotrebiteľských cien bol na úrovni 114,6 CPI.
- Nezamestnanosť v Mexiku dlhodobo mierne klesá, v roku 2014 dosiahla 4,38 %. Nezamestnanosť v Mexiku je tretia najnižšia medzi krajinami OECD. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo Mexika v roku 2014 tvorilo 52,4 milióna ľudí, čo predstavuje 59,17 %

populácie. Dlhodobým problémom Mexika je neformálna ekonomika, v ktorej je zamestnaných 58,14 % aktívneho obyvateľstva.

- Deficit bežného účtu platobnej bilancie klesol na 19,35 mld. USD, čo zodpovedá 2,0 % HDP. Saldo medzinárodných devízových rezerv sa dostalo na úroveň 193,06 mld. USD. Najväčším zdrojom devíz je predaj ropy, potom remitencie (jednostranné peňažné prevody bez protihodnoty, napríklad od emigrantov domov), PZI a turizmus.
- Rating krajiny je podľa agentúry S&P BBB+ so stabilným výhľadom, Fitch hodnotí Mexiko ako BBB+ so stabilným výhľadom a podľa Moody's dosahuje stupňa A3 so stabilným výhľadom.
- Príjmy verejných financií pre rok 2014 boli schválené na úrovni 4 467 mld. MXN (320,88 mld. USD). Rozpočet pre rok 2014 predstavoval 1,5% deficit (4,1 % s investičnými nákladmi št. ropnej spol. PEMEX). Celkový verejný dlh Mexika vzrástol na 31,4 % HDP.
- V rámci proti krízových opatrení vláda použila viaceré nástroje, ako makroekonomické opatrenia, ciele pomoc finančným inštitúciám, intervencie centrálnej banky Mexika znižovaním úrokovej sadzby a udržiavaním likvidity a opatrenia na zvýšenie dôvery pre zaistenie úverovej linky. Mexiko spolupracovalo s federálnym rezervným systémom USA (30 mld. USD vo forme krátkodobej swap linky) a Medzinárodným menovým fondom (flexibilná úverová linka 47 mld. USD), čo pomohlo zlepšeniu dôvery v ekonomiku. Vláda tiež prijala rozpočtové opatrenia, vrátane daňovej reformy ako kompenzáciu straty príjmov z nižšej produkcie ropy. Mexiko má v MMF od novembra 2012 otvorenú dvojiročnú úverovú linku (FLC) v celkovej hodnote 76 mld. USD.
- Centrálna banka v roku 2014 pokračovala v rovnakej monetárnej politike. Z toho dôvodu sa výška úrokových sadzieb nemenila, t.j. zachovala sa v rozmedzí 3,5 % až 4 %. Na peňažných trhoch sa postupne mexické peso voči americkému doláru zhodnotilo. Výmenný kurz sa pohyboval okolo 14 MXN/USD a 17 MXN/EUR.
- Štruktúra zamestnanosti podľa sektorov v poľnohospodárstve pracovalo 13,5 % aktívneho obyvateľstva, v priemysle 24,3 %, v službách 61,7 % a nešpecifikovaných je 0,5% pracujúcich.
- 52,33 % obyvateľov Mexika žije pod hranicou chudoby 2 114 MXN/mes. (6 USD/deň), 4,50% žije v extrémnej chudobe 978 MXN (2,5 USD/deň).
- Existujú veľké regionálne rozdiely v cene práce, priemerný mesačný plat v roku 2014 dosiahol 10,292 MXN (738,52 USD), v priemysle sa cena základných pracovníkov pohybuje v rozmedzí 150 - 350 USD/mes. Minimálna mzda v roku 2014 vzrástla a dosahuje 67,29 MXN (4,83 USD) za deň a 63,77 MXN (4,58 USD) za deň v pohraničných oblastiach.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Priemysel Mexika sa na tvorbe HDP v roku 2014 podieľal 36,23 %, z toho najviac spracovateľský priemysel 17,23 %, ťažobný priemysel 13 % a stavebníctvo 6%. V roku 2014 rástol priemyselný sektor s 3,9% tempom. Veľká časť výroby je sústredená do tzv. maquiladoras – montážnych závodov na export. Ich vznik je ekonomicky opodstatnený využitím lacnejšej pracovnej sily v porovnaní s nákladmi v USA a Kanade (náklady na pracovnú silu v priemysle v Mexiku boli v uplynulom roku už len o 14 % vyššie ako v Číne). Medzi hlavné priemyselné sektory patrí:

Automobilový priemysel - Mexiko je 8. najväčší výrobca vozidiel a 5. vo výrobe autosúčiastok na svete. Produkcia v roku 2014 dosiahla viac ako 3 mil. kusov vozidiel, na HDP sa podieľa zhruba 4 % a na priemyselnej výrobe 20 %. V súčasnej dobe existuje 9 výrobcov v Mexiku, General Motors, Chrysler, Ford, Nissan, Fiat, Renault, Honda, Toyota a VW. Táto výrobná základňa produkuje 42 značiek a 500 modelov v 20 výrobných závodoch. Honda a Mazda otvorili nové prevádzky v *Guanajuato*, na začiatku tohto roka. Investície spoločností Audi a Daimler by mali byť realizované v roku 2016, Renault-Nissan v roku 2017 a BMW v roku 2019.

Kia Motors oznámila zámer vybudovať výrobnú prevádzku v Nuevo León. Celkové investície do automobilového priemyslu v najbližších 5 rokoch dosiahnu 15 mld. USD a produkcia by do roku 2020 mohla dosiahnuť 5 mil. kusov automobilov ročne. Tento sektor za prvých deväť mesiacov tohto roka rástol o 7,5%, v uplynulom roku o 10,7%. Vývoz osobných automobilov je najväčšou položkou slovenského exportu do Mexika a v roku 2014 tvorí 26,8 %, náhradné diely a príslušenstvo ďalších 7,5 %.

Elektronický priemysel - Patrí medzi najrýchlejšie sa rozvíjajúce odvetvy v Mexiku, ktoré je po Číne druhý najväčší dodávateľ elektroniky do USA. Mexiko je najväčší výrobca televízorov pred Čínou a Južnou Kóreou a v roku 2010 sa stal najväčším svetovým výrobcom smartphonov. V roku 2009 mexická vláda zaviedla podporný program PCIEAT (*Programa para la Competitividad de la Industria Electrónica y de Alta Tecnología*) ktorého cieľom je stať sa 5 najväčším svetovým vývozcom elektronických výrobkov.

Energetika - Mexiko je najväčším producentom ropy z krajín Latinskej Ameriky, pričom je firma PEMEX (Petróleos Mexicanos) trefou najväčšou spoločnosťou v ťažbe ropy na svete, vyváža cca 60% vyťaženej ropy. Najväčším odberateľom sú USA. V Mexiku v roku 2014 ťažba ropy klesla na 2,36 mil. barelov ropy denne, produkcia skvapalneného plynu taktiež klesala a dosiahla 2 045 tis. barelov denne (tbpd). Výroba súvisiacich ropných derivátov sa udržiava objem približne ako v predchádzajúcich rokoch. Výroba benzínu mierne klesla na 418 tbpd, nafty 300 tbpd a skvapalneného plynu 204 tbpd. Mexiko dováža 22% prírodného plynu, 32% propán butánu, 18,5% benzínu a 3,8% nafty. Hodnota preukázateľných zásob uhľovodíkov v roku 2014 mierne klesla a dosiahla 13 438 mld. barelov ropného ekvivalentu. Mexiko v decembri 2013 schválilo zmeny v ústave, ktorými povolilo účasť domáceho aj zahraničného súkromného kapitálu na produkcii aj distribúcii energetických zdrojov a ruší monopolné postavenie PEMEX, ktorí bude od júna 2015 pôsobiť v konkurenčnom prostredí. Mexická energetická spoločnosť CFE (Comisión Federal de Electricidad) vlastní monopol na elektrickú sieť, ktorá rozsahom zodpovedá šiestemu miestu na svete. Inštalovaný výkon elektrickej energie v roku 2014 bol 52 515 MW. Súkromný sektor sa na jej produkcii podieľal 22,67%. V celkovom objeme výroby elektriny v Mexiku tvorili 24,1% alternatívne zdroje (slné, veterné a vodné elektrárne). V najbližších rokoch sa očakávajú rozsiahle investície do energetiky prostredníctvom navýšenia súkromného kapitálu a získania potrebných technológií najmä na ťažbu ropy z ložísk v hlbokých a veľmi hlbokých vodách Mexického zálivu a plynu z bridlicových ložísk.

Ťažobný priemysel - Ťažba nerastných surovín patrí medzi najvýznamnejšie odvetvia mexického hospodárstva, príjmy z predaja ropy tvoria zhruba 35 % celkových príjmov verejných financií. Mexiko má bohaté zásoby nerastných surovín, je 11. najväčším producentom ropy na svete a má 4. najväčšie zásoby bridlicového plynu. Produkcia ropy v tomto roku dosahuje 4. najväčší pokles, o 176 tis. barelov ropy denne a dosahuje 2,36 mbpd. Mexiko tým kleslo o jednu pozíciu na 11. miesto v produkcii podľa krajín. Ťažba plynu klesá a dosahuje 1 061 mmpcd. Mexiko je v súčasnosti druhým najväčším producentom striebra, bizmutu a fluoritu na svete, ďalšími významnými nerastami sú zlato, arzén, olovo, kadmium, antimón, zinok, baryt, grafit a krieda. Ťažobný priemysel v medziročnom porovnaní klesol o 2,7 %.

Infraštruktúra - Mexiko si kladie za cieľ zaradiť sa do top 30 Indexu infraštruktúry Svetového ekonomického fóra, za týmto účelom vyvinulo nový strategický plán. Cieľom Národného plánu infraštruktúry (*Programa Nacional de Infraestructura - PNI*) pre roky 2013-2018 je zvýšenie ekonomického rastu, vytváranie trvalých pracovných miest rozvojom stavebníctva, dopravy, komunikácií, vodohospodárskych a energetických projektov, poskytovať potrebnú podporu infraštruktúry pre uľahčenie obchodu a podpory cestovného ruchu na národnej a regionálnej úrovni. V rámci PNI sa bude realizovať 250 veľkých projektov za celkových 300 mld. USD. Mexiko v decembri 2012 prijalo nový zákon o PPP, ktorý harmonizuje existujúce štátne modely verejného partnerstva do jedného federálneho zákona umožňuje vláde zadávať zákazky pre rozvoj infraštruktúry až 40 rokov prostredníctvom rovnakého rozloženia

rizika a uľahčuje prístup k bankovým úverom. Stavebníctvo v medziročnom porovnaní rástlo o 5,1 %.

Letectvo a kozmonautika - Aeronautika je najrýchlejšie rozvíjajúce sa odvetvie v Mexiku, zahŕňa 256 spoločností ktoré sa venujú leteckému priemyslu a zamestnáva takmer 30 000 pracovníkov. Mexiko je najväčším trhom vojenských a komerčných lietadiel v Latinskej Amerike.

Medzi ďalšie hlavné *spracovateľské odvetvia* patrí strojársky, potravinársky, textilný, kožiarsky a chemický priemysel, metalurgia, drevospracujúci, ropný, papierenský a tabakový priemysel, výroby na báze nekovových nerastov a plastový a gumársky priemysel. Priemyselný sektor sa na tvorbe HDP v roku 2013 podieľal 36,23 %, v medziročnom porovnaní rástol o 3,9 %, spracovateľské odvetvia o 4,8 %.

Životné prostredie - Mexiko sa Národnou stratégiou o klimatických zmenách zaviazalo k postupnému znižovaniu emisií, čím vytvorilo priestor pre dovoz moderných technológií, zameraných na nízku spotrebu a znečisťovanie. Mexiko dováža až 80% technológií, zariadení a služieb v tomto sektore. Mexiko má dlhodobý problém s dostupnosťou vody. Národná vodohospodárska agentúra CONAGUA v najbližšom období investuje najmä do budovania nových a modernizácie existujúcich zariadení na zásobovanie vodou a čistenie odpadových vôd. Ďalšou veľkou témou sú technológie na výrobu energie z trvalo udržateľných zdrojov.

Polnohospodárstvo - Polnohospodárstvo je tradične jedným z najdôležitejších odvetví mexického hospodárstva a podiel poľnohospodárskej výroby, lesného a rybného hospodárstva na tvorbe HDP v roku 2014 dosiahol 4,1 %. Miestne klimatické podmienky v niektorých oblastiach umožňujú aj niekoľko zberov v roku a veľkú variabilitu produkcie od pestovania plodín mierneho pásma až po pestovanie tropického ovocia. Mexiko s 27 300 ha ornej pôdy patrí medzi svetových lídrov v agrárnom priemysle, Z celkovej rozlohy Mexika sa obrába cca 15 % pôdy (viac ako 13 mil. ha, z toho viac ako 6 mil. ha je zavlažovaných), 22 % tvoria lesy a 39 % pastviny, väčšia časť ostávajúcej pôdy je neúrodná. Mexiko je 10. najväčším producentom mäsa na svete (v minulom roku vyprodukovalo 4911 metrických ton červeného mäsa), 5. v produkcii hydiny, 3. v produkcii vajec, 4. v produkcii hydínových výrobkov 6. v produkcii hovädzieho mäsa a 17. vo výrobe bravčového mäsa. Mexiko nie je potravinovo sebestačné, Agrosektor stabilne expanduje s priemerným ročným rastom vo výške 2,4 %, poháňaný čiastočne silným spotrebiteľským dopytom a obmedzeným produkčným potenciálom v dôsledku zníženej dostupnosti ďalších pozemkov, dopravnej infraštruktúry a vysokými cenami krmív. Import poľnohospodárskych produktov v prvých troch kvartáloch tohto roku rástol o 6,6 %. Kumulatívne až 9 % PZI smerovalo do poľnohospodárstva v ktorom je stále priestor na konsolidáciu čo predstavuje významný dlhodobý rastový potenciál. Navyše, vláda počas posledných 5 rokov investovala viac ako 700 mil. USD do tohto odvetvia. Vďaka rozsiahlym programom proti obezite v posledných rokoch rastie dopyt po organických, nízkokalorických a špeciálnych potravinách. Kľúčovým obchodným partnerom vo vývoze aj dovoze, rovnako ako v iných odvetviach, sú USA, ktoré pokrývajú zhruba 80 % všetkých dovozných potrieb Mexika. Hneď na druhom mieste boli krajiny Európskej únie s 5,8 % podielom mexického exportu poľnohospodárskych produktov. Bilancia s Európskou úniou je pritom percentuálne vyrovnaná, dovoz krajín EÚ bol v rovnakej relácii. Významnými plodinami sú bavlna, káva, ovocie, zelenina (papriky, paradajky). Napriek tomu, že Mexiko je jedným z 13 najväčších výrobcov mlieka s priemernou ročnou produkciou 8 mil. ton, radí sa v dovozoch sušeného mlieka na prvé miesto ako najväčší svetový dovozca sušeného mlieka. Pomerne veľký význam má aj rybolov. V oblasti potravinárskeho priemyslu úzko spätého s poľnohospodárstvom je špecifickým fenoménom v Mexiku výroba piva. Svetoznáma je značka Corona skupiny Modelo, ktorú v roku 2013 odkúpila belgická AB InBev sa v súčasnosti predáva v 151 štátoch sveta a zároveň je najpredávanejším pivom na svete (31,9 mil. hl). Priemerná ročná spotreba piva dospelého človeka v Mexiku je cca 61,7l ročne na obyvateľa. Mexiko je najväčším vývozcom piva na svete.

Sektor služieb je najvýznamnejším odvetvím mexickej ekonomiky. Na tvorbe HDP krajiny sa podieľal 61,8 %, s jeho dvoma najvýznamnejšími odvetviami, cestovným ruchom a finančnými a bankovými službami.

Finančný systém - Mexiko má finančne silný bankový systém, ktorý je tvorený dobre kapitalizovanými bankami. Akvizícia a fúzie zahraničných inštitúcií s miestnymi bankami pomohli obnoviť Mexiko po menovej kríze v roku 1994. Mexická burza s cennými papiermi (*Bolsa Mexicana de Valores – BMV*) je druhou najväčšou burzou v Latinskej Amerike, a štvrtou najväčšou v Severnej Amerike, ktorej hodnota sa odhaduje na 900 mld. USD. Silný finančný systém a centrálné makroekonomické riadenie krajiny umožnili vysporiadať sa s finančnou nestabilitou a zvýšeným rizikom vonkajších vplyvov. Hodnota mexických finančných aktív bola postihnutá menej v porovnaní s inými rozvíjajúcimi sa ekonomikami a finančné trhy boli schopné zvládnuť výkyvy bez zvýšeného tlaku na likviditu alebo potreby verejnej intervencie. Mexický finančný systém je tvorený 46 komerčnými bankami, 10 rozvojovými bankami, 81 dôchodkovými fondami, 103 poisťovňami, 15 zaistovňami, 574 podielovými fondami, 231 sporiteľňami a ostatnými finančnými skupinami. Podrobné informácie o mexickom bankovom sektore poskytujú webové stránky Mexickej centrálnej banky (CNBV) <http://www.banxico.gob.mx/> a Asociácie mexických bánk (ABM) <http://www.abm.org.mx/>, kde možno nájsť všetky údaje o finančných skupinách, ktoré pôsobia na mexickom bankovom a finančnom trhu vrátane zákonných noriem, štatistických údajov a výročných správ jednotlivých finančných inštitúcií.

Cestovný ruch - Mexiko je krajina s 4. najväčšou biodiverzitou na svete, z hľadiska počtu kultúrneho dedičstva UNESCO patrí Mexiku 8. miesto. Mexiko je v počte zahraničných turistov prvé spomedzi krajín Latinskej Ameriky, a desiate na svete. V roku 2014 dosiahla návštevnosť takmer 30 mil. zahraničných turistov, ktorý vygenerovali príjmy vo výške 15 mld. USD. Cestovný ruch v Mexiku tvorí zhruba 3,254 mil. priamych pracovných miest čo predstavuje 7,3% celkovej pracovnej sily a jeho podiel na celkovom HDP v roku 2014 dosiahol viac ako 14%. Príjmy z cestovného ruchu znamenajú pre Mexiko tretí najväčší zdroj devíz. Celkový podiel zahraničných turistov na mexickom cestovnom ruchu však dlhodobo klesá. Problémom zostávajú investície, zastaraná infraštruktúra, vysoká kriminalita a ekologické problémy znečistenia vzduchu, morskej vody a celkové znečistenie životného prostredia, s čím súvisí aj nedostatok vody, čo je dlhotrvajúci problém a trvalo neriešený z dôvodu chýbajúcich štátnych dotácií, ktoré by smerovali do štruktúry životného prostredia. Cestovný ruch riadi Ministerstvo cestovného ruchu Mexika (*Secretaría de Turismo*), do ktorého pôsobnosti patrí štátna inštitúcia *FONATUR* – národný fond pre podporu národného cestovného ruchu, ktorej pri vstupe do Mexika každý turista zaplatí jednorazový poplatok na rozvoj cestovného ruchu vo výške 20 USD.

Informačné technológie - Mexiko je po Brazílii druhým najväčším IT trhom v Latinskej Amerike. V krajine sa nachádza viacero IT klastrov na vývoj softvéru, centrá strategických služieb a výroba produktov s vysokou technologickou náročnosťou. Mexiko malo ku koncu minulého roku 45,1 mil. užívateľov internetu, hodnota internetového predaja dosiahla 6,5 mld. USD s najväčším podielom turizmu, zábavným priemyslom (lístky na podujatia) a spotrebným tovarom. 6 z 10 užívateľov internetu využíva sociálne siete, najpopulárnejší je Facebook, YouTube a Twitter. Marketingový potenciál sociálnych sietí stále nie je moc využívaný, ale zvýšil sa za posledný rok. Mexiko je na 7. mieste medzi svetovými trhmi s aplikáciami. IT služby a outsourcing trhu v Mexiku predstavujú skvelé príležitosti pre slovenské spoločnosti vzhľadom k implementácii rekonštrukcie infraštruktúry IT vo všetkých typoch a veľkostiach organizácií v súkromnom aj verejnom sektore. Keďže sa jedná o tovar bez pridávania hodnoty obchod sa väčšinou realizuje na základe zmluvy o poskytovaní alebo prenájme služieb (SaaS, IaaS, PaaS). Vertikály s najvyšším rastovým potenciálom sú vo verejnom a finančnom sektore, zdravotníctve, doprave, energetika, chemickom priemysle, a v aplikáciách pre MSP. Reforma telekomunikačného zákona zlepšila hospodársku súťaž v oblasti poskytovania televíznych a telekomunikačných služieb a vytvorila dopyt po infraštruktúrnych sieťových riešeniach.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

APEC, ADP, BCIE, BIS, CAN (pozorovateľ), Caricom (pozorovateľ), CD, CDB, CSN (pozorovateľ), EBRD, FAO, FATF, G-20, G-3, G-15, G-24, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICCT, ICRM, IDA, IFAD, IFC, IFRC, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, LAES, LAIA, MIGA, NAFTA, NAM (pozorovateľ), NEA, OAS, OECD, OPANAL, OPCW, PCA, RG, SICA (pozorovateľ), TPP, UN, UNASUR (pozorovateľ), UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Mexická vláda si stanovila za strategický cieľ podporovať malé a stredné podniky formou finančnej pomoci, odstraňovaním a postupným prevodom nelegálnych a neoficiálnych výrobných a prevádzkových podnikov na legálne prevádzky a podniky, čím by vytvorila podmienky pre konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov. Odstránila zložité byrokratické procedúry pri zakladaní a registrovaní nových spoločností, takže nová spoločnosť (MSP) môže začať vykonávať svoju činnosť 24 hodín po svojej registrácii v *Sistema de Apertura Rápida de Empresas (SARE)*.

Činnosť podnikateľských subjektov sa riadi federálnym civilným zákonom (*Código Civil*) a federálnym obchodným zákonom (*Código Mercantil*). Jednotlivé mexické štáty si však môžu vytvárať vlastné zákony, týkajúce sa miestnej úpravy podnikateľskej činnosti. V daňovej oblasti sa vo všetkých štátoch uplatňuje jednotný federálny daňový zákon. Platná mexická legislatíva (všetky federálne zákony a zákony jednotlivých štátov) je uvedená na webových stránkach *Información Jurídica* <http://info.juridicas.unam.mx/ijure/fed/> a *Legislación Federal Vigente* <http://www.cddhcu.gob.mx/leyinfo/>.

Typy spoločností a formy podnikania v Mexiku

- Akciová spoločnosť (Sociedad Anonima, SA de CV): Jedná sa o najbežnejší typ podnikateľského subjektu v Mexiku. Výhodou SA je, že akcionári sú zodpovední za záväzky a dlhy spoločnosti iba do výšky hodnoty ich akcií, členovia správnej rady sú osobne trestnoprávne zodpovední za obozretné riadenie spoločnosti. Táto spoločnosť musí mať minimálne dvoch a môže mať až neobmedzený počet akcionárov, ktorých akcie sú voľne prevoditeľné. Minimálna výška fixného kapitálu pre tento typ spoločnosti je 50 000 MXN (2 700 EUR), z ktorých 20% je potrebné splatiť v dobe založenia. SA môže byť riadená jedným konateľom (*Administrador Unico*), alebo správnou radou (*Consejo de Administración*). Pre tento typ spoločnosti je potrebné vykonávať audit.
- Spoločnosť s ručením obmedzeným (Sociedad de Responsabilidad Limitada, S. de RL): má rovnako obmedzenú zodpovednosť ako SA, minimálna výška základného imania je 3000 MXN (160 EUR), z ktorých 50 % je potrebné splatiť v dobe založenia. Takáto spoločnosť musí mať minimálne dvoch až 50 partnerov, riadená môže byť jedným konateľom. Audit pri tomto type nie je povinný. U oboch SA a S. de RL môže byť stanovená možnosť variabilného kapitálu (SICAV), čo umožňuje zvýšenie alebo zníženie základného imania s minimalizáciou formalít.
- Občianska firma (Sociedad Civil, S.C.): Profesionálni poskytovatelia služieb napríklad právne a daňové poradenstvo. Na túto formu spoločnosti nie sú žiadne minimálne kapitálové požiadavky, ani žiadne obmedzenia na počet partnerov vo firme, ale každý z nich za záväzky a dlhy ručí spoločne aj osobne.
- Registrácia pobočky (Branch Sucursal): Namiesto vytvárania nového subjektu v Mexiku, spoločnosti môžu prihlásiť svoje existujúce zahraničné spoločnosti ako

pobočky v Mexiku. Na zaregistrovanie zahraničná spoločnosť musí získať súhlas od zahraničnej investičnej komisie, ktorá je pod záštitou Ministerstva hospodárstva (*Secretaría de Economía*) a Ministerstva zahraničných vecí (*Secretaría de Relaciones Exteriores*). Pobočka musí byť registrovaná vo verejnom obchodnom registri (*Registro Público de Comercio*). Príjmy mexickej pobočky podliehajú daňovej povinnosti v Mexiku. Zahraničná spoločnosť ručí všetkými svojimi aktívami pre všetky záväzky, ktoré jej vzniknú v Mexiku. Z tohto dôvodu väčšina veľkých zahraničných spoločností radšej vytvára samostatnú entitu v Mexiku, (jeden z vyššie uvedených typov) tak, aby zodpovednosť bola obmedzená na majetok mexickej spoločnosti.

- **Dcérska spoločnosť (*Subsidiario*):** Na rozdiel od pobočky dcérska spoločnosť je samostatný právny subjekt, za záväzky mexickej dcérskej spoločnosti je zodpovedná materská spoločnosť.
- **Obchodný sprostredkovateľ:** Viacero zahraničných spoločností namiesto založenia spoločnosti v Mexiku využíva obchodného sprostredkovateľa, čo je obmedzená agentúra bez stálej prevádzky v Mexiku. Sprostredkovateľ môže vykonávať prieskum trhu, propagáciu, vytváranie obchodných kontaktov, rokovania o predaji a poskytnúť mexickým klientom informácie o cenách, platobných podmienkach logistiky a spracovania objednávok. Sprostredkovateľ by nemal mať právomoc uzatvárať zmluvy v mene zahraničnej spoločnosti, ani používať jej názov a logo.
- **Lokálny distribútor:** Dohoda o distribúcii miestnou firmou poskytuje zahraničnej spoločnosti možnosť ďalšieho rozvoja predaja bez povinnosti vytvárania mexickej entity. Distribútor funguje iba ako kupujúci veľkoobchod/maloobchod v Mexiku pre zahraničné spoločnosti

Založenie spoločnosti

1. Získať povolenie používať názov spoločnosti a podanie návrhu na zakladateľskú listinu

Žiadateľ môže získať povolenie na používanie názvu spoločnosti online z webovej stránky www.tuempresa.gob.mx. Po registrácii obchodného mena si podnikateľ môže zvoliť notára, ktorý vypracuje zakladateľskú listinu a potom online podá jej návrh. Notár následne informuje podnikateľa o jej vypracovaní a pridelenom dátume na podpis a jej registráciu na ministerstve hospodárstva (*Secretaría de Economía*), ktoré má tri pracovné dni na povolenie užívania obchodného mena spoločnosti.

2. Registrácia zakladateľskej listiny a získanie daňového registračného čísla (RFC) a registrácia spoločnosti vo verejnom obchodnom registri

Stanovy spoločnosti musia obsahovať správu a riadenie spoločnosti, firemné ciele, dobu trvania existencie spoločnosti, sídlo, ustanovenie základného imania, riadiace právomoci a osobitné ustanovenia pre likvidáciu. Notárske poplatky sú vo všeobecnosti vysoké od 5 000 MXN až 11 000 MXN. Niektorí notári sú autorizovaný ministerstvom financií (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) na poskytnutie daňového registračného čísla (*Sistema de Administración Tributaria - SAT*). Notár registruje overenú listinu online prostredníctvom portálu www.tuempresa.gob.mx a zaregistruje spoločnosť vo verejnom obchodnom registri (*Registro Público de Comercio*). Tento proces zvyčajne trvá 2 až 3 dni, okrem notárskych poplatkov je potrebné uhradiť registračný poplatok vo výške 14 341 MXN.

3. Registrácia na mexickom inštitúte sociálneho zabezpečenia (IMSS)

Spoločnosť sa musí zaregistrovať na mexickom inštitúte sociálneho zabezpečenia (*Instituto Mexicano del Seguro Social - IMSS*) a Národného fondu pre bývanie pracujúcich (*Instituto del Fondo Nacional de la Vivienda para los Trabajadores - INFONAVIT*) a otvoriť individuálne dôchodkové sporiace účty pre zamestnancov. Registrácia sa vykonáva na regionálnej pobočke IMSS (*Delegación*) v jurisdikcii sídla spoločnosti. Za tento proces sa neplatí a na jeho vybavenie je potrebný jeden deň.

4. Registrácia na miestnej daňovej správe (Secretaría de Finanzas del Gobierno del Distrito Federal) pre daň zo mzdy

Spoločnosť sa po registrácii na IMSS musí zaregistrovať na miestnej daňovej správe. Miestne kancelárie je možné nájsť na www.finanzas.df.gob.mx. Na registráciu je potrebné uviesť Daňové registračné číslo (RFC) a poštové smerovacie číslo (CP) sídla spoločnosti. Za tento proces sa neplatí a na jeho vybavenie je potrebný jeden deň.

5. Oznámenie miestnej samosprávy (Delegación) o otvorení obchodnej prevádzky

Oznámenie o otvorení obchodného zariadenia prostredníctvom internetovej stránky www.sedeco.df.gob.mx. Oznámenie o zázname sa registrujúcemu automaticky zašle emailom (okrem prevádzok s nebezpečným alebo špeciálnym tovarom). Za tento proces sa neplatí a na jeho vybavenie je potrebných menej ako jeden deň (online procedúra).

6. Registrácia v Národnom obchodnom informačnom registri (SEIM)

Povinná registrácia v Národnom obchodnom informačnom registri (Sistema de Información Empresarial - SIEM). Firma bude zaregistrovaná v špecifickej obchodnej komore zodpovedajúcej jeho podnikateľskej činnosti. Tento proces zvyčajne trvá jeden deň, Cena sa líši podľa počtu zamestnancov a činnosti spoločnosti.

Poplatky za činnosti spojené s priemyslom (maximálne poplatky)

- 6 a viac zamestnancov - 670 MXN
- 3 až 5 zamestnancov - 350 MXN
- do 2 zamestnancov - 150 MXN

Poplatky za obchodné služby a súvisiace činnosti (maximálne poplatky)

- 4 a viac zamestnancov - 640 MXN
- 3 zamestnanci - 300 MXN
- do 2 zamestnancov - 100 MXN

Od tohto bodu je spoločnosť spôsobilá na vykonávanie podnikateľskej činnosti v Mexiku. Celkové správne poplatky za jednotlivé úkony sa pohybujú podľa typu spoločnosti vo výške do 15 000 MXN (800 EUR). V Mexiku je aj napriek viacerým snahám vlády o postupné odbúravanie stále pomerne vysoká miera byrokracie. Všeobecne sa odporúča najat si právnik a/alebo účtovníka, ktorý bude schopný realizovať tento proces a pomôže určiť najvhodnejší model firemného účtovníctva a daňovú štruktúru spoločnosti. Ich cena je pomerne vysoká, pohybuje sa zhruba na úrovni 5 000 až 11 000 MXN (275 až 600 EUR). Celý proces otvorenia spoločnosti zvyčajne trvá 10 dní až mesiac. V niektorých prípadoch podľa typu, zamerania alebo zahraničných akcionárov spoločnosti je potrebné vykonať ďalšie úkony.

7. Dohoda proforma (Acuerdo proforma)

Podľa mexického zákona, bude spoločnosť musieť uzavrieť dohodu, v ktorej každý nemexický akcionár bude súhlasiť s podliehaním mexickým zákonom a nemôže sa dovolávať diplomatickej ochrany vlády svojej krajiny. Nemexický akcionári môžu legálne podpísať zakladateľskú listinu, ak sú držiteľmi víza FM-N (iba občania USA a CAN), FM-2 (rezident) alebo FM-3 (nerezident), ktoré možno získať mexických úradov v zahraničí. Proces získania víz zvyčajne trvá 20 až 40 pracovných dní. Ak je niektorý z akcionárov právnická osoba je potrebné predložiť overenú plnú moc na podpísanie dokumentu.

8. Registrácia v zozname importérov (Padrón de Importadores)

Ak bude firma realizovať zahraničný obchod, ako je napríklad import surovín, zložiek alebo hotových výrobkov bude musieť byť zaregistrovaná v Zozname dovozcov (Padrón de Importadores), ktorý podlieha Ministerstvu financií. Procedúra sa vykonáva online

prostredníctvom portálu daňovej správy www.satf.gob.mx. Vybavenie registrácie zvyčajne trvá 10 až 15 dní.

9. Špeciálny režim na dočasný Import/Export pre spracovateľské vývozné prevádzky maquilas (PITEX)

Povolenie pre maquilas, program pre dočasný dovoz s cieľom neskoršieho vývozu (*Programas de importación Temporal Para la Exportación - PITEX*) alebo iné podobne zamerané spoločnosti na import/export je možné získať od Ministerstva obchodu a priemyselnej podpory (*Secretaría de Comercio y Fomento Industrial, SECOFI*).

10. Registrácia v Národnom registri zahraničných investícií (RNIE)

Registráciu v Národnom registri zahraničných investícií (*Registro Nacional de Inversiones Extranjeras- RNIE*), ktorý spadá pod Ministerstvo Hospodárstva (*Secretaría de Economía*) zvyčajne vykonáva právny zástupca (splnomocnený notár). K registrácii sú potrebné informácie o svojich akcionároch, a trvalý pobyt štatutárov spoločnosti.

11. Územné rozhodnutie miestnej samosprávy

Vo väčšine mestských oblastí je potrebné získať územného rozhodnutie o účele využitia pôdy. Toto povolenie vydáva obecný úrad príslušnej samosprávy. V metropolitnej oblasti Mexico City sú obmedzené mnohé priemyselné činnosti a obchodné operácie v obytných oblastiach sú prísne kontrolované.

12. Predpisy na ochranu životného prostredia

Na vykonávanie výrobných činností treba najprv predložiť vyhlásenie o vplyve na životné prostredie Ministerstvu životného prostredia, prírodných zdrojov a rybolovu (*Secretaría de Medio Ambiente, Recursos naturales y Pesca - SMARNP*). Spoločnosť môže tiež potrebovať špeciálne povolenie na emisie hluku, vypúšťania vody alebo tuhých odpadov.

13. Zdravotnícke alebo sanitárne licencie

Všetky činnosti, ktoré zahŕňajú prípravu potravín alebo výrobu liekov a zdravotníckych výrobkov podliehajú koncesii, ktorú prideliť Ministerstvo zdravotníctva (*Secretaría de Salud*) prostredníctvom miestnych zdravotníckych úradov.

14. Registrácia Úrade pre duševné vlastníctvo (IMPI)

Aj keď Mexiko uznáva duševné priemyselné vlastníctvo registrované niektorými zahraničnými inštitúciami všeobecne sa odporúča jeho registrácia ochranných známk, patentov alebo zlepšení, priemyselných vzorov a úžitkových vzorov na mexickom Úrade pre duševné vlastníctvo (*Instituto Mexicano de la Propiedad Industrial - IMPI*). Postup pri registrácii patentov rozdelených podľa zaradenia do jednotlivých typov je možné nájsť na stránke <http://www.impi.gob.mx/patentes/Paginas/ComoRegistrarInvencion.aspx>. Cenník sa nachádza na portáli úradu <https://eservicios.impi.gob.mx/seimpi/action/rduindex>.

Dane súvisiace s podnikateľskou činnosťou

- Daň z príjmu právnických osôb: Výška dane pre právnické osoby a živnostníkov je 30%, aplikujú sa odpočítateľné položky z daňového základu v zmysle platnej legislatívy. Počas prvého roku od svojho vzniku je spoločnosť oslobodená od platenia aktívnych daní. Výška tejto dane by mala v súvislosti s daňovou reformou klesnúť na 29% v roku 2014 a na 28% v roku 2015.
- DPH: Na všetky výrobky a služby sa vzťahuje 16% daň z pridanej hodnoty. Od tejto dane sú oslobodené všetky zdravotnícke služby, základné potraviny (*neplatí pre nealkoholické nápoje a potraviny s vyšším stupňom spracovania*), lieky, zdravotnícke potreby, knihy, noviny a časopisy. V pohraničných oblastiach (vzdialenosť do 60 km od štátnej hranice) platila znížená sadzba DPH (11%), ktorá bola zrušená daňovou reformou v roku 2014.

- Daň z dividend: Spoločnosti, ktoré si rozdeľujú zisk či dividendy, musia platiť daň z distribúcie, kedy platí zvýšená sadzba 34%. V prípade, že spoločnosť platí daň z čistého fiškálneho zisku je od dane z dividend oslobodená.
 - Daň z majetku PO: Federálna daň z firemných aktív vo výške 2%. Táto daň sa uplatňuje na pevných, finančných a obežných aktív mexických firiem. Daň musí byť uhradená na ročnom základe prostredníctvom mesačných zálohových platieb. Spoločnosti sú oslobodené od dane z majetku v priebehu prvých dvoch rokov prevádzky, a keď sú v likvidácii.
 - Dodatočná daň: (IEPS – *Impuesto Especial sobre Productos y Servicios*) sa uplatňuje na luxusné výrobky a služby, na vysoko kalorické jedlá a sladené nápoje, na dovoz alkoholických a tabakových výrobkov a na deriváty uhľovodíkov.
 - Jednotná podnikateľská daň (IETU – Impuesto Empresarial a Tasa Única): od roku 2010 kedy bola upravená je vo výške 17,5%.
 - Daň z hotovostných bankových vkladov: na rok 2010 zvýšená na 3% na vklady vyššie ako 15 tis. MXN (do 31.12.2009 to boli 2% na vklady od 25 tis. MXN).
 - Daň z motorových vozidiel: za všetky vozidlá, aj súkromné, sa každoročne platí tzv. *Tenencia*, 1 % daň z hodnoty vozidla
 - Daň pre užívateľov káblovej televízie a internetu: vo výške 3%.
 - Daň z predaja nehnuteľnosti: vo výške 2% z predajnej ceny.
 - Environmentálna daň: daň z predaja a dovozu fosílnych palív a z používania pesticídov, jej výška závisí od úrovne toxicity.
 - Daň z fažby a spracovania karbohydrátov: bude aplikovaná jednotlivo v rozpätí 7,5% až 50%.
- **výhody podnikania v Mexiku**
 - potenciál mexického trhu s viac ako 120 miliónmi spotrebiteľov,
 - dlhodobá politická stabilita v Mexiku,
 - stabilizované podmienky trhového hospodárstva v Mexiku, značná liberalizácia dovozu, nízka miera inflácie a trvale regulovaný kurz mexického pesa voči USD, EUR a ďalším voľným menám,
 - zapojenie Mexika do globálnych a regionálnych ekonomických štruktúr - WTO, MMF, OECD, NAFTA, APEC, OAS, BID, ALADI, SELA, AEC, TPP a iných,
 - snaha mexickej vlády posilniť obchodné väzby Mexika s krajinami EÚ,
 - členstvo SR v EÚ - zvýšenie dôveryhodnosti SR ako partnera pre obchodnú a hospodársku spoluprácu a posilňuje tiež postavenie slovenských subjektov pri riešení prípadných sporov a obchodných prekážok,
 - zmluvná základňa - okrem DVO EÚ - Mexiko sú uzavreté tiež bilaterálne dohody - dohoda o podpore a ochrane investícií a dohoda o zamedzení dvojitého zdanenia
 - **nevýhody podnikania v Mexiku**
 - slabý dolár, vzhľadom k pretrvávajúcemu prepojeniu mexického hospodárstva s ekonomikou USA,
 - silné konkurenčné prostredie,
 - nedokončená legislatíva v oblasti priamych zahraničných investícií, neriešená otázka zmien ústavných zákonov v oblasti Zákonníka práce, v energetike a vo fiškálnej politike

štátu, legislatívne nezaistený vstup a podiel súkromného sektora v najväčších štátnych podnikoch PEMEX (štátna ropná spoločnosť) a CFE (štátna energetická spoločnosť),

- vysoká kriminalita, korupcia, nízka transparentnosť vypisovaných verejných výberových konaní a tendrov a nízku úroveň rozvoja miestnej justície,
- korupcia a nízka transparentnosť rozhodovania súdov na všetkých stupňoch, slabá vymožiteľnosť práva,
- neistá návratnosť prostriedkov vynaložených na vybudovanie obchodného zastúpenia a na služobné cesty do tohto vzdialeného teritória.

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

• inštitúcie, ktoré realizujú podporu, proexportné programy, hlavné projekty

- *Dirección General de Inversión Extranjera*, ktorá spadá pod ministerstvo hospodárstva a jej hlavnou úlohou je prispievať k zlepšovaniu investičného prostredia, zaoberá sa teda predovšetkým legislatívnym rámcom resp. právnym prostredím, v ktorom sa investície realizujú. Podlieha jej národný register zahraničných investícií, pripravuje zmluvy o vzájomnej ochrane a podpore investícií. Možno jej taktiež zasielať investičné ponuky a dopyty, ale len mimoriadneho rozsahu alebo vo vládou preferovaných oblastiach, ako sú automobilový alebo letecký priemysel.
- Spracovanie ponúk potom vykonáva v spolupráci s *ProMéxico* a *Unidad de Promoción de Inversiones Extranjeras* (viď nižšie). *Unidad de Promoción de Inversiones Extranjeras*, sa zaoberá jednotlivými investičnými porojektami kľúčového charakteru. Obidve inštitúcie pôsobia v rámci mexického ministerstva hospodárstva.
- *Comisión Nacional de Inversiones Extranjeras* (Národná komisia pre zahraničné investície) je medziministerský orgán, ktorý rozhoduje v špecifických prípadoch o možnosti navýšenia zahraničného kapitálu nad zákonom prípustnú hranicu.
- *ProMéxico*, ktorá bola založená v roku 2007, pracuje so zahraničnými investormi ako štátom vlastnený a riadený subjekt a je hlavným adresátom investičných dopytov a partnerom zahraničných investorov.
- Spolupracuje často s *Bancomextom* (*Banco Nacional de Comercio Exterior*), ktorá je výnimočne aj zdrojom financovania projektov.
- Fondy *PROCEI* a *AI-Invest*, ktoré podporujú technologické transfery z členských štátov EÚ

• Kontakty

ProMéxico

www.promexico.gob.mx

Pedregal

Camino a Santa Teresa 1679

Jardines del Pedregal

Del. Alvaro Obregón

C.P. 01900 México, D.F.

Tel. +52 5449 9043

Fax +52 5449 9074

Bancomext

www.bancomext.com

Banco Nacional de Comercio Exterior, S.N.C.

Banca de Desarrollo

Periférico Sur No. 4333

142 10 M é x i c o, D.F.

Tel. +52 5449 9071

Fax +52 5449 9086

Kancelária **ProMéxico** vo Frankfurte nad Mohanom:
Wilhelm-Leuschner Str. 23 60329 Frankfurt, Nemecko
Tel.: (00-4969) 9726 980
Fax: (00-4969) 9726 9811
E-mail: fgonzalez@bancomext.de
frankfurt@bancomext.de

Dirección General de Inversión Extranjera

Insurgentes Sur 1940
Col. Florida
C.P. 01030 México, D.F.
Tel. +52 52296100, linky 33422 a 33408
Fax +52 52296507
<http://www.dgie.economia.gob.mx>

c) Verejné obstarávanie

- V zmysle zákona o verejnom obstarávaní sú všetky štátne podniky a inštitúcie povinné realizovať nákupy formou verejnej súťaže. Systém podávania informácií o tendroch je na všetkých úrovniach (federálnej, regionálnej a miestnej) veľmi nepružný a neoperatívny, čím vytvára priestor pre korupciu. Vyhlásovanie tendrov je oznamované s oneskorením korešpondenčnou cestou, pričom termíny uzávierok bývajú vo väčšine prípadov len niekoľko dní od dátumu vyhlásenia tendra. Navyše oznámenia o vyhlásení tendrov neobsahujú informácie o všetkých súťažných podmienkach, ktoré sa dajú získať len dodatočne za úplatu obvykle v hodnote 500 až 20 000 USD. Tendrové podmienky sú vo všeobecnosti komplikované požiadavkou na predbežné skladanie relatívne vysokých účastníckych alebo garančných poplatkov. Závažnou administratívnou prekážkou je aj podmienka osobnej registrácie záujemcu o verejnú objednávku, mexická strana neakceptuje žiadnu formu splnomocnenia. Bližšie informácie je možné nájsť na stránke <http://www.licitacion-es.com.mx/>.
- Denne sú v oficiálnom vestníku mexickej vlády *Diario Oficial de la Federación* publikované podmienky niekoľko desiatok vládnych verejných súťaží na dodávky najrôznejších výrobkov. Informácie sú pre záujemcov dostupné v španielčine a v angličtine na internetovej adrese: <http://compranet.gob.mx>. Objednávky z oblasti energetiky je možné nájsť na web stránkach CFE <http://app.cfe.gob.mx/Aplicaciones/NCFE/Licitaciones/> a PEMEXu <http://www.pemex.com/atencion/licitaciones/>.
- Objednávky jednotlivých štátov a municipalít sú podľa ústavy autonómne. Každý mexický štát si pre stanovuje vlastné pravidlá, v ktorých sú väčšinou zakomponované i preferencie pre miestne firmy (napr. cenové rozpätie).
- Odporúčaný postup pre slovenské podnikateľské subjekty je spolupráca so silným, dôveryhodným a spoľahlivým partnerom na mexickom trhu, ktorému by mala predchádzať dôkladná analýza jeho bonity a schopností

d) Zmluvná základňa

• Bilaterálna zmluvná základňa - existujúce dohody

1. Slovensko vstupom do Európskej únie pristúpilo k platným zmluvám a dohodám uzatvoreným medzi Mexikom a EÚ. Dohoda o voľnom obchode EÚ – Mexiko je len jednou zo súčastí rámcovej dohody o spolupráci Mexika s EÚ - Dohody o ekonomickom spoločenstve, politickom usporiadaní a spolupráci (Acuerdo de Asociación Económica, Concentración Política y Cooperación). Dohoda bola v prvom štádiu pomerne

nevyvážená v prospech Mexika v tom zmysle, že mexické dovozy na trhy členských krajín EÚ boli oslobodené od colných poplatkov ihneď po vstupe dohody do platnosti, zatiaľ čo dovozy z členských krajín boli zbavované dovozných ciel postupne až do roku 2007.

2. Dohoda o ekonomickej a obchodnej spolupráci, podpísaná v Monterrey 21.03.2002, ktorá po ratifikácii mexickým parlamentom nahradila obchodnú dohodu medzi vládou ČSSR a Mexikom z 15.11.1974, bola z dôvodu vstupu SR do EÚ zrušená, nakoľko nevyhovovala legislatíve EÚ. V máji 2006 došlo k podpísaniu Memoranda o hospodárskej spolupráci medzi Mexikom a SR.
3. Dohoda o spolupráci medzi SOPK a CEMAI (Mexický obchodný výbor pre medzinárodné záležitosti) z 19.9.1994. Mexické CEMAI (Consejo Empresarial Mexicano para Asuntos Internacionales) sa v priebehu mesiaca jún 1999 pretransformoval na COMCE (Consejo Mexicano de Comercio Exterior). COMCE prevzalo všetky záväzky a zmluvy, ktoré malo CEMAI a preto podpísaná dohoda o spolupráci medzi CEMAI a SOPK z roku 1994 platí i pre novú transformovanú organizáciu COMCE.
4. Zmluva o vzájomnom bezvízovom styku, ktorá bola podpísaná v procese zosúladenia legislatívy s Európskou úniou a vstúpila do platnosti dňa 17.10.2004.
5. Zmluva medzi SR a Mexikom o zamedzení dvojitého zdanenia a zabránení daňovému úniku v odbore daní z príjmov (Bratislava, 13.05.2006, č. 429/2007 Z.z.)
6. Zmluva o vzájomnej ochrane investícií medzi Mexikom a Slovenskou republikou vstúpila do platnosti v apríli 2009. (Mexiko, 26.10.2007, č. 41/2009 Z.z.)

- Odporúčané dohody

1. Zmluva o spolupráci medzi EXIMANKA a BANCOMEXT.
2. Zmluva o priamej úverovej linke medzi slovenskou a mexickou bankou.

e) Dohody o voľnom obchode:

DVO NAFTA, DVO s EÚ, DVO G3, DVO Mexiko – Kostarika, DVO Mexiko – Bolívia, DVO Mexiko – Nikaragua, DVO Mexiko – Čile, DVO Mexiko – Izrael, DVO so severným trojuholníkom – Guatemala, Honduras, El Salvador, DVO s EZVO, DVO Mexiko – Uruguaj, DVO Mexiko – Japonsko, DVO Mexiko – Peru, Čile, Kolumbia, DVO Mexiko - Kostarika, Salvador, Guatemala, Honduras a Nikaragua; v štádiu rokovania: DVO s Belize, Mercosur a Kuba.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

- Výška priamych zahraničných investícií (PZI) v 2014 dosiahla 193 mld. USD. Najviac PZI smerovalo do priemyslu (79,7 %), z toho najmä do spracovateľského priemyslu (59,6 %), baníctva (14,2 %), a energetiky (3,3 %) a služieb (19,7 %), z toho najmä do obchodu (9,4 %) a poradenských služieb (4,0 %).
- Najviac investícií pochádzalo zo Španielska (20,8 %), USA (14,8 %), Kanady (14,6 %), Holandska (12,7 %), Belgicka (8,1 %) a Japonska (6,3 %). Investície ostatných 72 krajín predstavujú 22,7 % podiel na celkových PZI.
- Kumulatívne majú v Mexiku najviac investícií USA (45,8 %), Holandsko (13,3 %), Španielsko (12,8 %), Kanada (5,9 %), Belgicko (4,4 %) a Veľká Británia (2,6 %).

- Podľa typu investícií boli PZI tvorené novými investíciami (50 %), reinvestíciou ziskov (26 %) a transferom kapitálu (24 %).
- Perspektívnymi odvetviami pre investície v Mexiku ostávajú tie, ktorých produkcia je žiadaná nielen na domácom mexickom trhu, ale môže byť umiestnená aj na trhoch krajín NAFTA (USA a Kanada) a aj v ďalších krajinách Latinskej Ameriky a Karibskej oblasti. V súčasnosti kritériá spĺňajú najmä automobilový priemysel, spotrebná elektronika, aeronautika, výpočtová technika a telekomunikácie, textilný priemysel a potravinárstvo. Mexiko je jednou z mála krajín Latinskej Ameriky, ktorá umožňuje 100% repatriáciu kapitálu
- Čo sa týka privatizačných programov, existuje záujem o liberalizáciu strategických sektorov národného hospodárstva, privatizáciu odvetví petrochémie, ťažby a vyhľadávania ropy a plynu, energetiky a aj služieb. Očakáva sa výrazný nárast PZI do tohto sektora v súvislosti s energetickou reformou, ktorá od júna 2015 ruší monopol štátnej spoločnosti PEMEX. Predpokladaný objem investícií do energetiky je 60 mld. USD ročne počas najbližších 5 rokov, na čom by sa mal podieľať aj súkromný sektor. PEMEX si ponechá zhruba 93% preukázaných rezerv z roku 2013 a na ostatných a nových ložiskách bude uzatvárať partnerstvá so súkromným sektorom.

b) Energetická politika krajiny

- Mexiko patrí medzi 10 najväčších krajín produkujúcich ropu na svete a medzi top 20, pokiaľ ide o produkciu plynu. PEMEX je integrovaná ropná spoločnosť vlastnená 100% mexickou vládou. Je to 7. Najväčšia spoločnosť na svete v oblasti výroby kvapalných uhľovodíkov. PEMEX je tiež najväčšia mexická spoločnosť a jediným producentom ropy, zemného plynu a rafinovaných produktov v krajine a je najdôležitejším zdrojom príjmov štátneho rozpočtu (zhruba 36% daňových príjmov). Vysoká daňová záťaž a nedostatočné investície majú za následok stagnujúci stav rezerv, nepostačujúci výrobný profil a zhoršujúcu sa energetickú infraštruktúru.
- Ťažba ropy v roku 2014 klesala dosiahla v priemere 2,36 mbpd. Menej ako 25% vyťaženej ropy pochádzalo z pevninových vrstov. Najvýznamnejšie ložiská sú Ku-Maloob-Zaap (0,84 mbpd), Cantarell (0,51 mbpd), Abakatum-Pol-Chuc (0,3 mbpd), Litoral Tabasco (0,2 mbpd) a Samaria-Luna (0,2 mbpd). Ťažba zemného plynu v medzročnom porovnaní zaznamenáva mierny pokles a dosahuje 2 045,6 tbpd. Najvýznamnejšou oblasťou je Burgos a severovýchod Mexika.
- Odhadované rezervy sú podobné ako odhady v predchádzajúcich troch rokoch, s nepatrnými zmenami. Preukázané rezervy sa odhadujú na 13 438 mld. barelov ropného ekvivalentu (Bboe), mierny rast oproti predchádzajúcemu roku, ostatné celkové zásoby ropy sú 9 812,1 Bboe a plynu 16 548,5 BCF.
- S cieľom stabilizovať a postupne zvýšiť produkciu Mexiko v roku 2014 navýšilo kapitálové výdavky PEMEX a energetickou reformou liberalizovalo rafináciu aj distribúciu uhľovodíkov. Partnerstvo so súkromným sektorom prinesie okrem nových možností na prieskum a ťažbu toľko potrebný kapitál, technológie a skúsenosti najmä z oblasti ťažby v hlbokých vodách a zo sedimentov bridlíc. Predpokladá sa, že toto partnerstvo zvýši nárast v produkcii ropy o 14% a plynu o 35%. Celkové investície do ropného priemyslu vzrastú o 40% pričom podiel štátneho PEMEX klesne takmer o polovicu. Mexiko ponúkne investičné príležitosti v hodnote zhruba 60 mld. USD ročne. Rafinácia bude jednou z kľúčových oblastí pre investície v dlhodobom horizonte. Mexiko má 4. najväčšie zásoby bridlicového plynu a nedostatočné technologické vybavenie PEMEX povedie k formalizácii súkromných partnerstiev. Vzhľadom na nízku maržu sa však nepredpokladá výrazný rozvoj v najbližšom čase. Predpokladá sa veľký záujem o verejné obstarávanie, pretože väčšina krajín neponúka preukázateľné rezervy vo verejných tendroch.

- Mexický trh s elektrickou energiou dosahuje hodnotu zhruba 80 mld. USD, čo predstavuje nárast o takmer 120 % za posledných 5 rokov. Distribúciu EE zabezpečuje jedine štátna spoločnosť CFE, súkromná sféra sa na výrobe podieľa 22,67 %. Mexiko najmä v období sucha predáva EE väčšine stredoamerických krajín.
- Na výrobe EE v Mexiku sa tepelné zdroje (deriváty uhľovodíkov) podieľajú 26,37 %, uhlie (4,90 %) z vodných zdrojov pochádza 21,71%, z kombinovaného cyklu 41,69 %, jadrová energia predstavuje 2,64 %, geotermálna kapacita predstavuje 1,55 %, z veterných turbín pochádza 1,13 % a solárny potenciál pre elektrinu je do značnej miery nevyužitý (0,01 %). Z veterného a solárneho potenciálu, ktorý sa odhaduje na 71 000 MW sa využíva len 2473 MW. V celkovom objeme výroby elektriny v Mexiku alternatívne zdroje tvoria 24,4 %.
- Čistá spotreba energie v Mexiku sa podľa všetkého zvýši zo súčasných 219TWh na 245TWh v roku 2016 a v nadväznosti na 279TWh v roku 2021. Počas obdobia 2011-2016 sa priemerná ročná miera rastu dopytu po elektrickej energii odhaduje na 2,9% a bude spomaľovať priemerne o 2,6% v roku 2016-2021. Teoretická kapacita čistého vývozu v roku 2016 dosiahne 5,6 TWh a následne viac ako 7,4 TWh v roku 2021.
- Štruktúra efektívnej inštalovanej kapacity: (53 022 MW)
 - Vodné zdroje – 201 zariadení s celkovým výkonom 11 509 MW
 - Termoelektrické – 72 zariadení s celkovým výkonom 13 980 MW
 - Geotermálne – 33 zariadení s celkovým výkonom 823 MW
 - Karbónové – 8 zariadení s celkovým výkonom 2 600 MW
 - Nukleárne – 2 reaktory s celkovým výkonom 1 400 MW
 - Eolické – 106 zariadení s celkovým výkonom 598 MW
 - Duálne – 7 zariadení s celkovým výkonom 2 778 MW
 - Kombinovaný cyklus – 59 zariadení s celkovým výkonom 12 340 MW
 - Para – 4 zariadenia s celkovým výkonom 224 MW
 - Fotovoltaické - 2 zariadenia s celkovým výkonom 6 MW
 - Nezávislý výrobcovia – 276 zariadení s celkovým výkonom 12 851 MW
- Národná energetická stratégia

Cieľom Národnej energetickej stratégie 2012-2026 je efektívnejšia ťažba z preukázateľných rezerv, zlepšenie produkciu v klesajúcich poliach, iniciovať ťažbu plynu z sedimentárnych bridlicových ložísk a prieskum hlbinných zdrojov pri súčasnom zvýšení bezpečnosti práce a minimalizácia dopadov na životné prostredie. Stratégia je založená na zvýšení produkcie ropy o 32% (3 354 mbpd) a zemného plynu o 94% (na 11 472 mcf/d) do roku 2026, dosiahnuté predovšetkým prostredníctvom projektov na zvýšenie ťažby ropy z existujúcich polí a dva projekty na ťažbu plynu z sedimentárnych bridlicových ložísk. Zvýšenie podielu obnoviteľných zdrojov zo súčasných 20% na 35% a zníženie emisií o 13% prostredníctvom alternatívy väčšieho využívania plynu vo výrobe EE.
- Mexiko má bohaté zásoby, ale veľmi vysoké náklady na energiu. V súvislosti s negatívnymi dopadmi rastúcej ceny energií na národné hospodárstvo sa po viacerých snahách v decembri 2013 podarilo schváliť energetickú reformu, ktorá otvára priestor na vstup súkromného kapitálu do výroby a distribúcie energií v Mexiku. Od reformy sa očakáva výrazné zlepšenie najmä v produkcii ropy a zemného plynu a konkurencieschopná cena elektrickej energie a najmä zahraničný kapitál pre investície do výroby energie. Podľa odhadov PEMEX potrebuje na rozvoj svojich zdrojov ropy a

zemného plynu v najbližších rokoch zhruba trilión USD. Vstup súkromného kapitálu do rafinácie a využívanie plynu na výrobu EE zvýši klesajúcu konkurencieschopnosť mexického energetického sektora. PEMEX je svetový líder v ťažbe v plytkých vodách, ale nemá veľa skúseností ani technológie na ťažbu z usadenín bridlice a z hlbokaj vody. Schválením energetickej reformy bola spoločnosť povinná preukázať technickú a ekonomickú životaschopnosť svojich možností, kedy žiada 83% svojich súčasných osvedčených a pravdepodobných zdrojov známych ako „2P“ a 31% svojich budúcich zdrojov. Reforma si stanovuje za cieľ zvýšiť produkciu ropy na 3 mbpd v roku 2018 a na 3,5 mbpd do roku 2025, plynu zo súčasných 5,7 mld.f³ na 8 mld.f³ v roku 2018 a 10,4 mld.f³ do roku 2025. Zároveň by mala priniesť transformáciu produkcie elektrickej energie na efektívne využívanie trvalo udržateľných zelených zdrojov, zvýšenie konkurencieschopnosti tohto sektora s očakávaným znížením ceny energií pre konečného spotrebiteľa a rozvoj národnej distribučnej siete na základe technických a ekonomických princípov pod vedením a reguláciou štátu.

- Vzhľadom k typu ťaženej ropy v Mexiku (ľahká) a deficitu v spotrebe plynu v najbližšej dobe nie je veľký potenciál rozvoja bilaterálnej spolupráce v oblasti energetiky. Mexiko má 4. najväčšie zásoby bridlicového plynu, najmä na severe krajiny, ktorý trpí nedostatkom vody, preto pri súčasných technológiách (frakovaní) jeho ťažba nie je ekonomicky výhodná. Proti používaniu tejto metódy vzhľadom k dopadu na životné prostredie sa už vyjadrili viaceré miestne aj medzinárodné organizácie.
- Mexiko energetickú bezpečnosť SR ovplyvňuje len nepriamo

Tab. č. 1

Podiel energetických nosičov na celkovej spotrebe energií	2014
Zemný plyn	40,19 %
Ropa	27,87 %
Uhlie	4,30 %
Jadrové zdroje	2,04 %
Obnoviteľné zdroje energie	24,40 %

Tab. č. 2

Podiel na celkovej výrobe elektrickej energie	2014
Tepelné elektrárne	72,96 %
Jadrové elektrárne	2,04 %
Obnoviteľné zdroje energie	24,40 %

Tab. č. 3

Podiel dovozu na celkovej spotrebe energií (netto import)	2014
Zemný plyn	31,6 %
Ropné deriváty	39,4 %
Uhlie	0 %
Jadrové zdroje	0 %

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

- Rozpočet hlavnej mexickej agentúry na financovanie výskumu - Národnej rady pre vedu a technológie (CONACYT) pre rok 2014 vzrástol o 20%. Celkový rozpočet na vedu a výskum dosiahol 82 mld. MXN (6,3 mld. USD).
- Výdavky na vedu a výskum v Mexiku sa v roku 2014 zvýšili na 0,55 % HDP, dlhodobo sa pohybovali okolo úrovne 0,4 % HDP a do roku 2018 by sa mali v kombinácii verejných a súkromných prostriedkov zvýšiť na najmenej 1 % HDP.
- Administratíva súčasného prezidenta Enrique Peña Nieto tiež presadzuje zmenu niekoľkých právnych predpisov ako zákon o duševnom vlastníctve, ktorý by umožnil univerzitám a vedeckým organizáciám komercializáciu ich verejne financovanej práce, ďalej zákon, ktorý by reformoval dôchodkový systém pre akademikov, ktorá bude motivovať talentovaných mladých výskumných pracovníkov aby zostali v Mexiku. CONACYT v tejto súvislosti sa v roku 2014 malo vytvoriť 500 nových pracovných miest vedy pre mladých výskumných pracovníkov. Ďalším opatrením na podporu inovácií je zavedenie investičných stimulov pre súkromné investície do výskumu a vývoja, najmä vo forme daňovej úľavy.
- V Mexiku sa nachádza niekoľko klastrov výskumných a vývojových centier, najmä v oblasti automobilového, leteckého a kozmického priemyslu a informačných technológií.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

- **liberalizácia dovozného a vývozného režimu, pokrytie zmluvami so SR**
 - Dohoda o voľnom obchode EÚ – Mexiko (1999)
 - Memorandum o hospodárskej spolupráci medzi Mexikom a SR (2006)
 - Zmluva medzi SR a Mexikom o zamedzení dvojitého zdanenia a zabránení daňovému úniku v odbore daní z príjmov (2006)
 - Zmluva o vzájomnej ochrane investícií medzi Mexikom a SR (2009)
- **tarifné a netarifné prekážky obchodu**
 - Devízové regulácie

Od roku 1991 politiku výmenného kurzu riadi mexické Ministerstvo financií - SHCP (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) a Centrálna banka (*Banco de México*).

Mexická vláda a EÚ sa dohodli v októbri 2006 na spustení Programu efektívneho využívania Dohody o voľnom obchode (*PROTLCUEM*). Projekt bol vytvorený špeciálne na uľahčenie a podporu aplikácie Dohody o voľnom obchode medzi Mexikom a EÚ, ako aj za účelom konsolidácie ekonomických, obchodných a podnikateľských vzťahov medzi oboma stranami a zvýšenia ich vzájomnej obchodnej výmeny. Projekt ja zameraný predovšetkým na tieto oblasti: 1. Colnice 2. Technické normy, 3. Sanitárne a fytosanitárne opatrenia, 4. Investície, 5. Konkurenčné prostredie, 6. Duševné vlastníctvo, 7. Ochrana spotrebiteľa.

- Medzibankové úverové linky

Neexistujú priame medzibankové úverové linky medzi SR a Mexikom.

- Finančná politika

Mexiko má silný finančný systém, banky a finančné inštitúcie sú dobre kapitalizované s dostatočnou likviditou a trh s cennými papiermi *Bolsa Mexicana de Valores* (BMV) rastie a čoraz častejšie sa na ňom obchoduje aj s akciami zahraničných spoločností. Napriek týmto faktom je prístup k financiam pre MSP pomerne zložitý a drahý. Monetárne opatrenia vykonáva Národná banka *Banco de México* (Banxico). Najväčšími výzvami zostáva slabá konkurencia vo finančnom sektore, nedostatočný právny a súdny rámec, neregulovaný nebankový poskytovateľ finančných služieb a relatívne neefektívne využívanie verejných zdrojov. Pre verejné financie je to tieňová ekonomika, slabá efektívnosť výberu daní a silná závislosť od príjmov z exportu ropy. Finančná politika Mexika má aj napriek reformám naďalej reštriktívny charakter. Všeobecne sa očakáva zlepšenie v súvislosti s dopadmi daňových opatrení fiškálnej reformy.

- Poistenie exportu

Existuje prostredníctvom poisťovacích spoločností a bánk. *Bancomext* je súkromná poisťovacia inštitúcia, ktorej úlohou je ponúknuť mexickým podnikateľom poistenie úveru v Mexiku a exportnému úveru do zahraničia. Predmetom poistenia je eliminácia platobného rizika až do 90% proti insolventnosti počas trvania poistenia.

- Poistenie úverov

Existuje prostredníctvom organizácie COMESEC *Compañía Mexicana de Seguros de Crédito*.

- Cenové regulácie

Cenové regulácie existujú na niektoré vybrané tovary: chlieb, kukurica, placky, cukor, mlieko, el. energia, plyn, vodné a stočné, benzín, a prepravné vo verejnej doprave.

- Priemyselné vlastníctvo

Priemyselné vlastníctvo sa riadi Zákonom o priemyselnom vlastníctve z 2. 8. 1994, upravuje oblasť patentov, priemyselných značiek, priemyselných tajomstiev, priemyselného dizajnu, komerčných sloganov, obchodných názvov a reklamy.

- príslušné zákonné normy, nariadenia, štandardy v Mexiku určuje Zákon o normalizácii a metrológii z 24. 12. 1996
- colné sadzby, dovoznú/vývoznú licencie, clá, DPH, certifikácia, inšpekcia
- Vývozný ako aj dovozný systém Mexika sa zvoľnil po vstupe do WTO. Dovoz do Mexika je zložitejší a finančne nákladnejší, než vývoz. Mexiko používa harmonizovaný systém BTN – číselník vydaný Svetovou colnou organizáciou (WCO), colný sadzobník sa riadi existujúcim colným zákonom z 15.12.1995. Colný sadzobník každoročne vyhlasuje SE (*Secretaria de Economía*) – mexické Ministerstvo hospodárstva a publikuje ho na webovej adrese <http://www.siiicex.gob.mx/portalsiiicex/>. Suspensia cla sa týka aj niektorých základných potravín a liekov. Čiastočne alebo úplne sú oslobodené aj tovary, ktoré boli dovezené do vybraných colných zón a prístavov ako napr. štát Baja California, mestá Agua Prieta a Salina Cruz, niektoré prístavy v štáte Quintana Roo, Sonora a hraničné pásmo s Guatemalou. Dovozné clá sa pohybujú v priemere okolo 16.8 %. Nie je možné použiť každú colnú zónu na dovoz akéhokoľvek druhu tovarov, colné zóny a prístavy sú špecifikované, je potrebné dopredu konzultovať, ktorú prístav, resp. ktorú colnú zónu je potrebné použiť.

Od mája 2004 platia pre slovenské podnikateľské subjekty automaticky všetky sadzby schválené a platné medzi Európskou Úniou a Mexikom v zmysle DVO.

Tovary dovezené zo zahraničia sa zaťažujú 16 % sadzbou DPH. Výnimku tvoria potraviny, lieky a knihy, kde DPH predstavuje 0%. Luxusné tovary ako kaviár, údený losos, šperky v hodnote nad 10 tis. MXN, náramkové hodinky, televízory s obrazovkou od 25 palcov vyššie, audio zostavy, ploché počítačové obrazovky, laptopy, videokamery, videoprehrávače, DVD prehrávače v hodnote nad 5 tis. MXN, hodvábna a kožená konfekcia, športové a luxusné automobily v hodnote nad 250 tis. MXN, motocykle od 350 cm³, ako aj príslušenstvo k luxusným športom, ktorými sú podľa mexickej legislatívy golf, športové potápanie a táborenie, sú zaťažené dodatočnou daňou vo výške 20 %.

- Priemyselné výrobky:

Obchod s priemyselným tovarom predstavuje viac ako 90% obchodnej výmeny Mexika s EÚ. Úroveň dovozných ciel sa líši podľa produktov. Mexickí vývozcovia majú rýchly preferenčný prístup na európsky trh. Od vstupu Dohody do platnosti je väčšina (82%) mexických priemyselných tovarov je do EÚ dovážaných bezcolne. Otváranie mexického trhu pre európske výrobky bolo postupné, aby sa domáci producenti mohli lepšie pripraviť na príchod konkurencie z Európy. Úplná liberalizácia dovozu z EÚ je v platnosti od 1. januára 2007.

- Polnohospodárske produkty:

Polnohospodárstvo je tradične veľmi citlivým sektorom pre národné hospodárstva. Osobitné podmienky sektora, recipročné citlivé otázky, rozdielne zemepisné a klimatické podmienky Mexika a EÚ sú základom pre komplementaritu ich agrárnych sektorov. Vďaka tomuto bolo možné uzavrieť Dohodu, ktorá dáva poľnohospodárom z oboch krajín buď preferenčný alebo úplne bezcolný prístup na trh protistrany, vzťahujúci sa na väčšinu výrobkov určených na vývoz. Prechodné obdobie na znižovanie colného zaťaženia poľnohospodárskych produktov je dlhšie ako v prípade priemyselných tovarov (10 rokov) rozdelených do 4 etáp.

- Citlivé produkty sú na osobitnom zozname (kat.5) a na sa vzťahuje osobitný harmonogram dovozných taríf.
- Existujú kontingenty s preferenčným colným režimom (Kat. 6)
- Existuje malá skupina výrobkov (Kat. 7), na ktorú sa vzťahujú osobitné colné úľavy
- Colné úľavy sa neuplatňujú na výrobky, s označením pôvodu tovaru chráneným EÚ: vína a destiláty (champagne, bordeaux, rioja, cherry...) a syry (roquefort, cheshire...)

• **Colné procedúry**

- Požadované doklady:

Pre jednotlivé komodity existujú písomné predpisy na dovoz, ktoré vydáva príslušné ministerstvo. V zásade sú požadované faktúry, B/L, AWB, osvedčenie o pôvode tovaru EUR1(ak spĺňa požiadavky), baliace listy, prípadné licenčné povolenie a pod. Rozsah požadovaných dokladov je väčšinou už vyšpecifikovaný v akreditívnych podmienkach. Je nutné dodržiavať ustanovenie DVO medzi EÚ a Mexikom.

- Sprísnená registrácia:

Popri daňovom čísle, ktoré prideliuje mexické Ministerstvo financií – SHCP (Secretaría de Hacienda y Crédito Público) existuje Colné dovozné registračné číslo pre colné orgány.

- Colná hodnota a pravidlá pôvodu:

Je potrebné rozlišovať medzi všeobecnými pravidlami, ktoré sa vzťahujú na všetky produkty a špecifickými pravidlami, ktoré sa líšia podľa druhu výrobku. Vo všeobecnosti sa za pôvodné výrobky považujú také, ktoré :

- boli úplne získané na území Mexika alebo EÚ, t.j. vypestovaná úroda, odchované živočíchy, vyťažené nerastné suroviny apod.
- boli vyrobené zo surovín s pôvodom z danej krajiny. Tu sa uplatňuje tzv. pravidlo bilaterálnej kumulácie, ktoré znamená, že suroviny s pôvodom v EÚ/Mexiku použité vo výrobku s pôvodom v Mexiku/EÚ, budú automaticky považované za suroviny pochádzajúce z Mexika/EÚ.
- obsahujú suroviny z trefích krajín, ktoré prešli dostatočným spracovaním na území Mexika/EÚ.

Za dostatočné spracovanie sa považuje splnenie špecifických podmienok, uvedených v Prílohe II Dohody. Vo všeobecnosti, dohodnuté špecifické pravidlá umožňujú väčšine mexických a európskych produktov využívať preferenčný režim. Z colných preferencií sú vylúčené jednoduché procesy balenia nepôvodných častí.

Tieto pravidlá podporujú integráciu národných výrobných reťazcov a spolu s pravidlom bilaterálnej akumulácie sú stimulom pre väčšiu integráciu mexických a európskych podnikov. Pre určité sektory alebo produkty boli stanovené prechodné obdobia pred úplným prijatím pravidiel pôvodu. (napr. chémia, koža, odevy a oblečenie, obuv, motory, automobily a ťažké vozidlá). V týchto prípadoch sa zmluvné strany dohodli prechodne prispôbiť určité pravidlá a určiť kvóty so špecifickými pravidlami.

- Skúška pôvodu:

Na to, aby exportéri mohli využívať colné preferencie pri vývoze na trh druhej zmluvnej strany, musia colným orgánom v krajine dovozu preukázať pôvod tovaru, tzv. „ skúškou pôvodu“. Skúška pôvodu pozostáva z :

- certifikátu pohybu tovaru EUR 1, alebo
- deklarácie exportéra na faktúre alebo inom obchodnom dokumente, ktorý sprevádza tovar

Dokument EUR 1 vydávajú orgány v krajine exportéra, na jeho žiadosť. V prípade Mexika to je Ministerstvo hospodárstva a v EÚ za to zodpovedajú colné úrady členských krajín. Deklaráciu na faktúre môžu vydávať autorizovaní exportéri (exportéri, ktorí realizujú časté dodávky tovarov obsiahnutých v Dohode a ktorým kompetentné orgány v krajine exportéra udelili povolenie vydávať deklaráciu na faktúre) a exportéri, ktorých objem dodávok nepresiahne celkovú hodnotu 6 000 Euro.

Na overenie pôvodu tovaru môžu úrady vydávajúce certifikát požadovať akúkoľvek skúšku alebo môžu sami uskutočniť preverky účtovníctva exportéra alebo iné kontroly, ktoré uznajú za potrebné. Exportér je na vyzvanie daných orgánov povinný predložiť všetku dokumentáciu potvrdzujúcu pôvod tovaru.

- Licencie:

Potraviny, alkoholické a nealkoholické nápoje, kozmetika, tabakové výrobky musia prejsť skúšobnými laboratóriami. Podmienky stanovuje Zákon o ochrane spotrebiteľa. Hnojivá, pesticídy, toxické a nebezpečné materiály ako sú výbušniny a zbrane tiež podliehajú licenčnému konaniu. Všetky dovážané výrobky musia byť v zmysle platných zákonov zaregistrované na mexickom Ministerstve hospodárstva SE (*Secretaría de Economía*), ktoré prideli na každý dovážaný výrobok a tovar čiarový kód. Každý výrobok musí obsahovať návod na použitie v španielčine a na obale, resp. etikete musí byť uvedený názov výrobku, jeho obsah, hmotnosť, krajinu pôvodu, dovozca a ďalšie požadované údaje. Z celkového počtu dovážaných výrobkov len približne 1.5% podlieha schvaľovaciemu procesu.

- Colné kvóty:

V Mexiku existujú kontingenty na tovary podľa krajiny z ktorej sa dováža. Jedná sa zväčša o krajiny s ktorými má Mexiko uzatvorené DVO (preferenčné clá). Po vyčerpaní kontingentov sa

vymeriavajú na tieto tovary riadne clá. V Mexiku neexistujú špecifické importné opatrenia. Viedenská konvencia platí v Mexiku od roku 1989. V roku 1986 sa stalo Mexiko členom GATT a plní záväzky týkajúce sa liberalizácie WTO.

V súčasnosti existuje 183 kontingentov – 129 dovozných a 54 vývozných. Všetky informácie o stanovených kontingentoch, ich platnosti a stav ich čerpania je možné nájsť na: <http://www.siicex.gob.mx/portalSiicex/> a www.economia.gob.mx

- Antidumping a ochranné opatrenia:

Mexiko a EÚ aplikujú svoje príslušné zákony týkajúce sa hospodárskej súťaže, aby nedošlo nekalým správaním sa na trhu k obmedzeniu, ba dokonca k narušeniu prínosov plynúcich z Dohody o voľnom obchode. S cieľom ochrany hospodárstiev zmluvných strán pred možnými neželanými účinkami obchodne liberalizácie, Dohoda počíta s možnosťou prijať, za prísnych pravidiel, určité špecifické opatrenia.

Reštriktívne opatrenia na dovozy môžu byť prijaté v prípade nerovnováhy platobnej bilancie, avšak len v súlade s podmienkami stanovenými v rámci WTO. Opatrenia musia mať dočasný charakter a musia byť uplatnené iba v naozaj nevyhnutnej miere.

Strany môžu takisto použiť opatrenia na ochranu verejnej morálky, zdravia a života ľudí, zvierat a rastlín, na ochranu národného bohatstva umeleckej alebo archeologickej hodnoty apod., ak tieto nebudú predstavovať iba prostriedok neodôvodnenej diskriminácie.

- Zákaz dovozu:

DVO zaručuje, aby mexickí a európski podnikatelia mohli vstupovať na trh partnera za rovnakých podmienok ako domáce spoločnosti. Sú však možné reštrikcie zo strany Mexika v prípadoch, keď dovozy tovarov poškodzujú národnú konkurenciu a narušujú jej stratégiu. Zahranický obchod Mexika je v zásade plne liberalizovaný.

- Dovozné a vývozné povolenia na prekuzory a omamné psychotropné látky:

Tieto povolenia v zmysle medzinárodných dohôd vydáva *Dirección General de Insumos para la Salud de la Secretaría de Salud*.

- Oznamovacia povinnosť pri dovoze „citlivých“ položiek:

V auguste 1998 zaviedla vláda špeciálne opatrenie - API - tzv. predbežné avízo o dovoze, pre dovoz citlivých položiek, odôvodňujúc, aby sa včas predišlo importu výrobkov s dumpingovými cenami.

• **Vývozný režim:**

- Vývozné clá:

Vývoz tovarov a služieb z Mexika nie je limitovaný, na niektoré položky (zväčša strategického významu) sa však musí žiadať vývozné povolenie.

- Reštrikcie pri vývoze a licencie:

Existujú len na tovary strategického významu.

- Zákaz vývozu:

Vzťahuje sa len na tovary strategického záujmu ako napr. kukurica.

- Vývozné monopoly:

Jediným vývozným monopolom je štátna obchodná spoločnosť Pemex (vývoz petrochemických výrobkov), ktorej postavenie sa energetickou reformou ruší a od júna 2015 už bude pôsobiť v konkurenčnom prostredí.

- Podpora vývozu:

Proexportnú politiku zastrešuje mexické Ministerstvo hospodárstva spolu s ministerstvami za príslušný rezort prostredníctvom ProMéxico. Poistenie exportu je možné prostredníctvom poisťovacích spoločností a bánk. Poistenie úverov je možné prostredníctvom organizácie Compañía Mexicana de Seguros de Crédito (COMESSEC), ktorá poisťuje všeobecne všetky podnikateľské úvery.

Všetky podmienky a povinnosti ohľadne dovozu tovarov do Mexika je možné nájsť na stránke: <http://www.aduanas-mexico.com.mx/claa/ctar/leyes/guiaimpex.html>.

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

- V roku 2014 export Mexika vrátil o 4,6 %. Z hľadiska regionálnej štruktúry mexického zahraničného obchodu boli v 2014 najvýznamnejšími obchodnými partnermi Mexika USA (79,7 % podiel na celkovom exporte a 49,1 % na importe), EÚ (najmä Nemecko, Španielsko, Taliansko a Holandsko), Čína, Japonsko, Kanada a Južná Amerika (najmä Brazília a Kolumbia).
- Výsledok medzinárodného obchodu v roku 2014 bol podľa očakávania pozitívny. Administratíva si uvedomuje negatívne dôsledky prílišnej previazanosti ekonomiky na americký trh a snaží sa diverzifikovať zahraničný obchod. Rôzne programy, ako napr. „Hecho en México“ (Vyrobené v Mexiku) majú nahradiť dovozy a mobilizovať domácu výrobu a stimulovať vnútornú spotrebu. Tieto politiky majú však podobu protekcionizmu a ich dopad je vzhľadom na možné komplikácie len ťažko odhadnuteľný. Ďalším faktorom, ktorý môže negatívne ovplyvniť výšku exportu je zrušenie zníženej sadzby DPH v pohraničných zónach, kde sa nachádza väčšina montážnych závodov maquiladoras.

Obchodná bilancia za posledných 5 rokov

v mld. USD	2010	2011	2012	2013	2014
Export	298,5	349,4	370,8	380	397,5
Import	301,5	350,8	370,8	381,2	399,9
Obrat	600	700,2	741,6	761,2	797,4
Saldo	-3	-1,4	0,01	-1,2	-2,4

Zdroj: INEGI

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Tovarová štruktúra mexického zahraničného obchodu je za posledné obdobie pomerne stabilná a podiely jednotlivých tovarových skupín sa zásadným spôsobom nemenia.

- Mexiko vyváža predovšetkým automobily a automobilové komponenty (21,5 %), elektrické stroje a zariadenia (21,5 %), stroje a mechanické zariadenia (14,8 %), petrochemické produkty (10,7 %), fotografické a optické prístroje (3,8 %) a lekárske a chirurgické pomôcky (2,4 %).
- V dovoze sa jedná hlavne elektrické stroje a zariadenia (21,9 %), stroje a mechanické zariadenia (15,7 %), automobily a automobilové komponenty (8,6 %), petrochemické produkty (8,5 %), plasty a výrobky z nich (5,6 %), a optické a lekárske prístroje a nástroje (3,1 %).

Tretina objemu v dovoze a takmer polovica vo vývoze je realizovaná pre potreby tzv. maquiladoras (montážnych závodov), vo väčších odvetviach najmä pre automobilky a výrobcov automobilových dielov, elektrotechnický a elektronický priemysel, a textilný priemysel.

Podrobnú informáciu o komoditnej štruktúre mexického vývozu a dovozu, vrátane colných nomenklatúr a hodnôt za posledných 5 rokov možno získať na internetovej adrese Národného štatistického úradu <http://www.inegi.org.mx/>, alebo mexického Ministerstva hospodárstva <http://www.economia.gob.mx/>.

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

- Najväčším odberateľským trhom mexických produktov v 2014 boli USA (79,7 %), EÚ (5,9 %), z toho najmä Španielsko (1,7 %), Nemecko (0,9 %) a Holandsko (0,6 %), ďalej Kanada (2,7 %), Južná Amerika (4,6 %), Čína (1,6 %) Stredná Amerika (1,5 %), India (0,7 %) a Japonsko (0,7 %).
- Najväčšími dodávateľmi tovarov a služieb do Mexika v tom istom období boli USA (49,1 %), Čína (16,2 %), EÚ (11,3 %), z toho najmä Nemecko (3,5 %), Taliansko (1,3 %), Španielsko (1,2 %) a Holandsko (0,9 %), nasleduje Japonsko (4,3 %), Kórea (3,4 %) a Južná Amerika (2,4 %).

Hlavní obchodní partneri Mexika podľa podielu na obchode I2014

v mld. USD	Export	Podiel	Import	Podiel	Obrat	Podiel
Celkom	294,01	100 %	295,77	100 %	589,78	100 %
USA	234,39	79,72 %	145,3	49,13 %	379,69	64,38 %
Čína	4,67	1,59 %	48,01	16,23 %	52,68	8,93 %
Európska únia	15,77	5,36 %	33,37	11,28 %	49,14	8,33 %
Južná Amerika	13,48	4,58 %	7,21	2,44 %	20,69	3,51 %
Stredná Amerika	4,42	1,50 %	3,52	1,19 %	7,94	1,35 %

Zdroj: INEGI

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných päť rokov (vývoz/dovoz)

- Vzťahy medzi SR a Mexikom v hospodárskej oblasti majú dlhodobú tradíciu (ešte z čias bývalého Československa). Charakter národných ekonomík poskytuje dostatočné komplementárne možnosti pre rozvoj hospodárskej spolupráce.
- SR do Mexika vyváža najmä osobné automobily (26,8 %), čerpadlá, kompresory a ventilátory (22,6 %), diely a príslušenstvo motorových vozidiel (7,5 %), látky (5,6 %), výrobky zo základných kovov (4,0 %), výrobky z kaučuku (3,0 %), elektrické stroje a prístroje (2,9 %), poľnohospodárske stroje a ich diely (2,9 %), potravinárske stroje (2,8 %), elektrické stroje (bez rotačných) a ich diely (2,4 %) a umelé hnojivá (2,0 %).
- Z Mexika sa na Slovensko dovážajú najmä telekomunikačné zariadenia a príslušenstvo (26,2 %), osobné automobily (7,1 %), zariadenia a prístroje na lekárske a veterinárne účely (7,1 %), zariadenia na automatické spracovanie údajov (7,0 %), kancelárske potreby a papierenský tovar (6,5 %), chemické výrobky (6,5 %), elektrické stroje a prístroje (5,4 %), merače, kontrolné, analyzačné a riadiace prístroje (4,9 %), čerpadlá, kompresory a ventilátory (3,0 %) a liečivá (2,8 %).
- Mexiko má v SR dve PZI: Investícia spoločnosti Alfa Nemark v Žiari nad Hronom – hliníkové odliatky motorov pre automobilový priemysel. Nemark investuje v SR od r. 2006 (55 mil. USD) a patrí medzi najrentabilnejšie v rámci skupiny (tržby v r. 2009 21 mil. eur, v r. 2010 54,8 mil. eur, v r. 2011 68,1 eur). Spoločnosť sa v záujme pokrytia zvýšeného dopytu rozhodla v r. 2011 rozšíriť výrobné kapacity v SR. Plán expanzie by mal do r. 2015 zdvojnásobiť výrobu (z 900 tisíc na 1,8 milióna kusov odliatkov) a zvýšiť počet zamestnancov z 580 na 750. Nemark Slovakia je na 7. mieste najväčších slovenských podnikov v hutníctve, na 28. mieste v automobilovom priemysle a na 161. mieste medzi 200 najvýznamnejšími nefinančnými podnikmi v SR. Mexická spoločnosť CEMEX v apríli 2013 odkúpila 6 kameňolomov od Cestných stavieb Žilina, celková ročná produkcia sa predpokladá medzi 550 až 600 tisíc ton ročne. V Mexiku majú svoje zastúpenie slovenské spoločnosti ESET (software) a J&T Bank (finančné služby).

Prehľad vývoja vzájomného obchodu za posledných 5 rokov

v tisíc €	2010	2011	2012	2013	2014
Export	58 597	65 542	85 203	86 702	75 877
Import	58 513	58 087	55 621	54 731	62 604
Obrat	117 110	123 628	140 824	141 434	139 481
Bilancia	84	7 455	29 581	31 971	12 273

Zdroj: MH SR

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

- Mexický trh patrí medzi veľmi silné trhy s vysokou vnútornou spotrebou a veľmi vysokým a vzrastajúcim dovozom produktov, výrobkov a polotovarov všetkého druhu, hlavne z USA. Mexický vnútorný trh je mimoriadne veľký s počtom obyvateľov viac ako 108 mil. a v mnohých položkách nenasýtený, čo vyplýva z relatívne nízkej životnej úrovne širokých vrstiev obyvateľstva. Najdôležitejšími dovoznými položkami Mexika sú suroviny a polotovary pre *maquiladory* (montážne haly v pohraničných oblastiach), ďalej sú to stroje a zariadenia, elektronika, náhradné diely pre autá, časti a súčastky pre elektronické zariadenia, stroje a zariadenia na spracovávanie údajov, chemické výrobky, mlieko a potraviny. Komoditná štruktúra je teda v normálnej hospodárskej konjunktúre pre slovenských vývozcov priaznivá.
- Snaha o diverzifikáciu trhov a o ústup od previazanosti mexickej ekonomiky s USA a prílišného zamerania sa na jedno teritórium môže mať za následok oživenie obchodných vzťahov s EÚ, ktoré môže napomôcť aj slovenským exportérom.
- Najvýznamnejším je región hlavného mesta, v ktorom žije viac ako 27 miliónov obyvateľov.
- Dodnes neexistujú priame medzibankové úverové linky medzi SR a Mexikom. Vo vzájomnom obchode by mohli mať prednosť pred klasickou tovarovou výmenou tzv. vyššie formy spolupráce ako investičné celky, výrobná kooperácia a podobne.
- Dovoz potravín je bez existencie fyto-sanitárnej a veterinárnej dohody značne limitovaný. V súčasnosti sa neustále pracuje na jej vytvorení, ale vzhľadom na veľkú škálu tovarov a množstvo špecifik v rámci každej krajiny v Európskej únii, je vytvorenie tejto normy veľmi náročné a časovo zdĺhavé. Jej platnosť sa predpokladala už v roku 2006, no doposiaľ neboli ukončené negociácie.
- Pri presadzovaní dodávok hotových výrobkov sa vyžaduje značná marketingová zručnosť, pretože Mexičania sú pomerne konzervatívni a nedôverčiví a veľa mexických firiem si už dnes vytvorilo svoj uzavretý okruh dodávateľov, cez ktorý sa dá len pomerne ťažko preniknúť
- Jedným z vhodných spôsobov presadenia sa na trhu je forma výrobnéj kooperácie, dodávania komponentov, predovšetkým v oblasti automobilového, elektrotechnického priemyslu a malej poľnohospodárskej techniky. V oblasti výroby čistej energie sa prejavuje zvýšený dopyt po moderných ekologických technológiách.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

- Obnovenie úrovne slovenského vývozu a ďalší trend závisí v hlavnej miere od oživenia ekonomiky USA, s ktorou je Mexiko úzko späté a úsilie by malo byť zamerané najmä na oblasti automobilového priemyslu, strojárenského priemyslu, a elektronického priemyslu. Keďže na mexickom trhu je veľká konkurencia, rast slovenského vývozu bude

determinovaný hlavne schopnosťou slovenských firiem prispôbiť sa a získať konkurenčnú výhodu.

- Najdôležitejšími dovoznými položkami Mexika sú polotovary pre *maquiladory*, ďalej sú to stroje a zariadenia, elektronika, dopravné prostriedky, náhradné diely pre autá, časti a súčiastky pre elektronické zariadenia, stroje a zariadenia na spracovávanie údajov, liečivá a chemické výrobky a suroviny, minerály, drahé kovy, poľnohospodárske produkty a potraviny.
- Aj napriek snahe mexickej vlády diverzifikovať obchodných partnerov v roku 2013 pokračovala nezdravo silná orientácia mexickej ekonomiky na trhy USA (takmer 73%). Jedným zo zásadných dôvodov je tesná hraničná väzba oboch trhov a maximálna preferencia značnej časti výrobkov dodávaných na trhy spoločenstva NAFTA.
- Slovenský export do Mexika je po prístúpení SR k DVO Mexiko – EÚ zvýhodnený oproti exportom z krajín, ktoré nemajú DVO. Dôvodom sú výhody vyplývajúce z DVO Mexiko – EÚ, ktoré umožňujú prienik na mexický trh s konkurenčnými cenovými reláciami.

Trieda XVII. – Vozidlá, lietadlá, plavidlá a dopravné zariadenia

Kap. 87 - vozidlá, iné ako koľajové, ich časti a príslušenstva

- Aj napriek enormne vysokej motorizácii je trh s automobilmi ešte stále nenasýtený. Od roku 2004 platí úplné zrušenie dovozného cla na automobily z krajín NAFTA a od roku 2007 platí toto opatrenie na dovozy z krajín EÚ. V roku 2003 sa začalo s dovozom osobných automobilov z bratislavského Volkswagenu. V rámci skupiny VW by bolo vhodné využiť homologizáciu slovenských dodávateľov ND pre automobilový priemysel, ktorú im vydáva VW Bratislava a prezentovať sa na mexickom trhu s ponukou svojej produkcie ND, ktorá je na Slovensku značne zastúpená. Domáci výrobcovia automobilov hľadajú lacnejších dodávateľov autosúčiastok, náhradných dielov a príslušenstva zo zahraničia, aby si tak znížili výrobné náklady a mohlo sa lepšie čeliť dovozom automobilov z USA a Kanady.
- V roku 2014 dochádza k poklesu exportu v tejto komodite o 10 %, v podiele na slovenskom exporte do Mexika predstavuje táto komodita 34,3 %.

Perspektívy pre slovenské firmy

- V oblasti ND pre VW Puebla - možnosť vývozu autosúčiastok do Mexika, za podmienky platnej homologizácie VW a prezentácie slovenských výrobcov priamo v Pueble.
- Vývoz osobných vozidiel automobiliek Volkswagen Slovakia a PSA Peugeot Citroën do Mexika, vyrobených v SR je riadený vnútornou predajnou politikou nadnárodnej spoločnosti Volkswagen. Automobilka KIA nemá v Mexiku obchodné zastúpenie a jej modely sa tu nepredávajú.
- Uplatnenie sa na rastúcom trhu s autosúčiastkami, najmä v dovoze náhradných dielov pre benzínové motory, elektrických častí, prevodoviek a hnacích náprav. Príležitosti v 1. a 2. stupeňovom dodávateľskom reťazci predstavuje dovoz originálnych náhradných dielov, montážnych zariadení, závesných systémov, elektronických súčiastok, hybridných súčastí vozidla, zelených technológií ako napr. nové spaľovanie so zníženými emisiami a spotrebou oleja, diagnostických zariadení, skenerov a špeciálneho náradia.

Trieda XVI. – Stroje a mechanické zariadenia, elektrické zariadenia

Kap.84 – jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje, zariadenia, ich časti a súčasti

- Slovenskí výrobcovia strojárenských kusových výrobkov majú s mexickým trhom už dlhoročné skúsenosti. Do úvahy prichádzajú obrábacie a tvárniace stroje, náradie a príslušenstvo. Export v tejto triede predstavuje druhý najväčší podiel z celého exportu,

viac ako jednu pätinu. Aj napriek tomu, že mexický trh je menej náročný, vyskytujú sa už prípady kedy sú niektoré naše stroje a zariadenia i pre mexický trh zastarané, nakoľko mexickí záujemcovia požadujú u strojov elektronické riadenie a kontrolu. Veľkou bariérou je nedostatok financovania, ktoré najmä producenti z krajín Ďalekého východu bez väčších problémov poskytujú.

- S odbúraním colného zafazenia na dovozy z EÚ sa stávajú slovenské výrobky viac konkurencieschopné na mexickom trhu. Medzi tradičné položky patria obrábacie stroje, lisy, príslušenstvo a pod.

Perspektívy pre slovenské firmy

- V oblasti strojárenských výrobkov možno i naďalej očakávať rast dopytu a vplyv výhod, vyplývajúcich z DVO EÚ - Mexiko. Jedná sa hlavne o kovoobrábacie a tvárniace stroje, drevoobrábacie stroje, záujem je aj o spoluprácu v oblasti malej poľnohospodárskej techniky, ložísk, náradia a pod. Po vstupe SR do EÚ, kedy sa začalo na slovenské výrobky uplatňovať rovnaké colné zafazenie ako na členské krajiny EÚ sa zvýšil vývoz týchto komodít.

Kap.85 – elektrické stroje, prístroje a zariadenia, ich časti a súčasti

- Vzhľadom k veľmi lacnej pracovnej sile v Mexiku majú niektoré naše menej sofistikované výrobky svoje opodstatnenie. V oblasti vývozu elektrosúčiastok by bolo vhodné zamerať sa na časti a súčasti PC a elektronických PC kariet. V tejto komodite došlo v minulom období k najväčšiemu vzrastu exportu, ktorý možno pripísať dodávkam pre automobilový priemysel.

Perspektívy pre slovenské firmy

- V oblasti elektrotechnických výrobkov je dopyt z mexickej strany podmienený uvedenými faktormi, otvárajú sa výrazné možnosti pre dodávky plošných dosiek, elektrosúčiastok, káblov, transformátorov, elektromotorov a pod.

Trieda XI. – Textilie a textilné výrobky

Kap. 60 – Pletené alebo háčkované textilie

- Mexiko má v rámci NAFTA zavedené v severnom pohraničí montážne závody zamerané na export tzv. maquiladory v ktorých sa využíva len lacná pracovná sila a severní mexickí partneri dodávajú do maquilador všetko od strihov, až po suroviny a hotové výrobky, ktoré sami komercializujú nielen v USA a Kanade ale aj po celom Mexiku a v rozvojových krajinách. Dopyt po surovinách ako aj finálnych výrobkoch je vysoký, vzhľadom na silne nenasýtený trh
- Mexiko má veľký záujem o dovoz textílií a spoluprácu v tejto oblasti. Vzhľadom na veľkosť a nenasýtenosť mexického trhu, je veľká šanca pokryť ho slovenskými textilnými výrobkami.

Perspektívy pre slovenské firmy

- V oblasti pletených a háčkovaných textílií existuje dopyt z mexickej strany, otvárajú sa možnosti pre dodávky.

Trieda XV. – Základné kovy a výrobky z nich

Kap. 73 – Železo a oceľ, predmety zo železa alebo ocele

- Po vstupe SR do EÚ a pridružení SR k DVO sa začalo na slovenské výrobky vzťahovať znížené clo bez dovozneho prírážky - rovnaké ako na členské krajiny EÚ. Je potrebné ponúkať ceny, ktoré nie sú dumpingové, pretože mexickí výrobcovia (AHMSA a HYLSA) podrobne monitorujú každý dovoz ocele do Mexika a prostredníctvom svojich colných agentov majú zabezpečený prístup ku každej dovoznej obchodnej faktúre.

Kap. 76 – Hliník a predmety z hliníka

Perspektívy pre slovenské firmy

- Železo a oceľ patrí k tradičnému exportnému artiklu do Mexika, po skončení protekcionárskych opatrení a vstupe do EÚ sa môže opäť pokračovať v dovozoch slovenskej ocele do Mexika.
- Perspektívnou oblasťou, sú dodávky ocelových ingotov z ušľachtilej ocele a dovoz bezšvíkových rúr pre ťažobný priemysel.
- Veľmi perspektívnym by bol aj vývoz pozinkovaných plechov zo SR do Mexika pre automobilový priemysel, ktoré majú vyššiu pridanú hodnotu ako surové valcované plechy.
- Záujem je aj o dovoz ingotov a polotovarov z hliníka.
- Mexiko má nedostatok kovového šrotu, ktorý nakupuje v okolitých krajinách, najmä od USA.

Trieda XX. – Rôzne priemyselné výrobky

- Najvýznamnejším v tejto kategórii je vývoz v kap. 94. Nábytok, posteľoviny, matrace, vankúše; svietidlá; svetelné reklamy, svetelné značky, kap. 95. hračky a športové potreby a kap. 96. rôzne výrobky.

Trieda VII. – Plasty a výrobky z nich, kaučuk

Kap. 39 – Plasty a výrobky z nich

- V tejto oblasti existujú pre slovenských výrobcov pomerne veľké odbytové možnosti. Spotreba týchto výrobkov všeobecne rastie a je veľký dopyt po všetkých plastových výrobkoch.

Perspektívy pre slovenské firmy

- Vzhľadom k veľmi širokému využitiu plastových výrobkov a pristúpenie Slovenska k DVO EÚ - Mexiko, majú slovenské firmy oveľa väčšiu šancu uspieť na mexickom trhu ako doteraz. Spotreba týchto výrobkov je stále pomerne vysoká a ich umiestenie na mexickom trhu je stále žiadúce.

Kap. 40 – Kaučuk a výrobky z neho

Perspektívy pre slovenské firmy

- Aj keď pneumatiky nepatrili k významným slovenským exportným komoditám do Mexika, vzhľadom k veľmi vysokej motorizácii Mexika, existuje veľký obchodný potenciál aj pre slovenských distribútorov na mexickom trhu. Po vstupe do EÚ a následnému pristúpeniu k DVO EÚ – Mexiko bol zaznamenaný nárast dovozu tejto komodity.
- Aj v tejto oblasti existujú pre slovenských výrobcov pomerne veľké odbytové možnosti. Spotreba týchto výrobkov všeobecne rastie a je dopyt najmä po výrobkoch z kaučuku. Pobočka Good Year zatvorila v roku 2000 mexický závod na výrobu pneumatík, ktorého produkcia bola nahradená dovozmi. Dovozy v tejto triede majú rastúci trend

Trieda VI. – Výrobky chemického priemyslu

Kap. 29 – Výrobky organickej chémie

- Z chemických výrobkov sa dovážajú do Mexika značné objemy organických a anorganických látok, ďalej farmaceutické produkty, syntetické organické farbivá a rôzne iné chemické výrobky. Mexický trh ma akútny nedostatok týchto komodít.

Kap. 31 – Hnojivá

Perspektívy pre slovenské firmy

- Všeobecne chemické výrobky, napriek výraznej konkurencii z USA/Kanady a EÚ majú šancu uspieť na mexickom trhu, rovnako aj substráty na výrobu liečiv. Zo SR sa dovážajú do Mexika najmä organické chemické výrobky (acyklické alkoholy). Ide o dlhodobé, tradičné obchodné kontakty, ktoré reagujú na prípadnú potrebu zvýšenia dovozov komodity.
- U farmaceutických výrobkov s výnimkou niektorých položiek nie sú slovenské produkty na mexickom trhu cenovo konkurencieschopné, ale i tak rastie dopyt po nich, za podmienky konkurencie schopných cien. V malých objemoch sa dovážajú do Mexika základne farmaceutické substráty na výrobu liekov. Dovozy liečiv však podliehajú náročnému schvaľovaciemu procesu.

Trieda XVIII. - Nástroje a prístroje optické, fotografické, kinematografické

Kap. 90 – Prístroje optické, fotografické, meracie, kontrolné, presné, lekárske

- V rámci tejto HS sa dovážajú do Mexika meracie lekárske a optické prístroje.

Perspektívy pre slovenské firmy

- V oblasti dovozu meracích a laboratórnych prístrojov je na mexickom trhu veľká konkurencia. V tejto oblasti sú možnosti pokračovania ďalších exportov zo SR vďaka výhodám vyplývajúcim z platnej DVO EÚ - Mexiko.

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

- Mexický trh je v určitých oblastiach do istej miery saturovaný a pokiaľ ide o konkurenciu, značne tvrdý a nekompromisný. Vždy je nutné brať do úvahy, že mexické firmy obchodujú predovšetkým s partnermi z USA a majú teda skúsenosti s presadzovaním sa na severoamerickom trhu, vrátane všetkých obvyklých štandardných komerčných postupov. Príprava pre vstup na tunajší trh by preto mala byť podložená dôkladnou marketingovou štúdiou.
- Ponuka by mala byť formulovaná v španielčine a sprevádzaná propagačnými materiálmi, vzorkami (ak to umožňuje povaha tovaru) a referenciami (kam firma vyváža, s kým spolupracuje atď.) Vývozca pri prieniku na mexický trh by podľa charakteru komodity mal mať premyslené zabezpečenie servisu resp. požiadavky na servis. Mal by tiež zvážiť aké prostriedky je ochotný vložiť do podpory predaja a akým spôsobom bude financovať obchodnú transakciu a či bude poisťovať riziká insolventie odberateľa.
- Pokiaľ má akýkoľvek slovenský obchodný subjekt záujem o úspešný obchod, mal by byť fyzicky prítomný na trhu, resp. mal by mať v Mexiku svojho zástupcu. Kontrakty prostredníctvom faxu a emailov sú ojedinelé. Bez osobného kontaktu sa v Mexiku efektívna obchodná spolupráca dá nadviazať veľmi ťažko. V prvej fáze nadväzovania obchodných kontaktov je nevyhnutný osobný kontakt, po ich nadviazaní Mexičania najradšej využívajú písomnú komunikáciu prostredníctvom internetu. Pri dovozoch existuje možnosť tzv. sprostredkovateľských odmien pre nákupcu dovážaného tovaru.
- Najefektívnejšou formou distribúcie používanou v tomto prostredí väčšinou zahraničných firiem je predaj prostredníctvom miestnych obchodných zástupcov, prípadne formou účasti na výstavách, veľtrhoch a predvážacích akciách (pravidelne aktualizovaný zoznam je možné nájsť na www.economia.gob.mx). Existujú dva varianty: Predaj prostredníctvom predajcu špecializovaného na určitú komoditu alebo využitie siete kapitálovo silných obchodných reťazcov, ktoré majú svoje pobočky vo väčšine významných miest. Tieto predajné domy však predávajú zásadne tovar vysokej kvality.

Trh je ovládaný americkými firmami, ktorým v menšej miere konkurujú dodávatelia z Európskej únie

- Importné kanály predstavujú predovšetkým americké a mexické obchodné súkromné spoločnosti, pričom americké majú prevahu.
- Pri stanovení predajnej ceny v maloobchode, resp. veľkoobchode vo všeobecnosti platí, že potravinárske výroby sa predávajú s rabatom od 50-70 %, priemyselné výrobky okolo 100 %. Tieňová ekonomika je silná konkurencia najmä v oblasti predaja spotrebného, nelegálne dovezeného tovaru. Výrobok u ambulantného predajcu je lacnejší, nielen z dôvodov neodvádzaných daní zo zisku a DPH, ale aj nižšieho rabatu.
- Z hľadiska stanovovania platobnej podmienky je nutné, hlavne pri začínajúcich obchodoch, aby bol použitý bezpečný typ platobnej podmienky, najlepšie vo forme akreditívu s odloženou splatnosťou. Aj keď akreditív je dosť drahý platobný inštrument, je nutné ho presadiť, nakoľko nie je možné zaručiť spoľahlivosť a hlavne solventnosť odberateľskej firmy. Neodporúča sa akceptovať platbu zmenkou alebo šekom, nakoľko často dochádza k vystaveniu nekrytej zmenky či šeku.
- Z hľadiska techniky zahraničného obchodu a používania dokumentov v krajine platia všeobecne uznávané predpisy a pravidla platné pre zahraničné obchodné operácie. Treba si však preveriť, čo všetko treba predložiť pri jednotlivých komoditách. Je veľmi dôležité, aby slovenský exportér zabezpečil odoslanie potrebných dokumentov včas a v bezchybnom stave, nakoľko poplatky za uskladnenie zásielky sú vysoké.
- Taktiež sa odporúča dopredu konzultovať značenie tovaru, aby korešpondovalo s miestnymi normami a tovar mohol byť bezproblémovo uvedený na trh.
- V praxi platí, že dovozná firma si colné formalities nevybavuje sama, ale cez registrovaného colného deklaranta. Každá dovozná či vývozná firma musí byť registrovaná v registri dovozcov a vývozcov na colnej správe.
- Základom obchodu je po komerčnej a právnej stránke dokonale spracovaná ponuka a taktiež obchodný kontrakt, ktorý má aj doložku riešenia prípadných reklamácií vyplývajúcich z obchodu alebo charakteru tovaru. Prípadné riešenie sporov pred mexickými rozhodcovskými orgánmi (ktoré sú často skorumpované) je možné riešiť len právnou cestou prostredníctvom advokáta, ktoré bývajú zdĺhavé a nákladné. Všeobecne sa preto odporúča zakotviť v príslušnom obchodnom kontrakte klauzulu o miestnej príslušnosti arbitrážneho súdu do krajiny vyvážajúceho.
- Zriadenie kancelárie, reprezentácie, či spoločného podniku je jednou z najvhodnejších foriem dosiahnutí požadovanej efektivity realizácie obchodných záujmov. V prípravnej fáze je však nutné počítat so značne komplikovanou a zdĺhavú administratívne a právne procedúrou. Firmu je nutné registrovať na MF (*Secretaria de Hacienda y Crédito Público*) ako daňový subjekt, až potom a po získaní pracovného povolenia je možné otvoriť firemný účet v banke. Preto býva vhodné využiť služby miestneho notára či špecializovaných advokátskych kancelárií. Náklady spojené s notárskou pomocou pri založení firmy sú zhruba 15 000 pesos (cca 900 Eur). V zásade možno postup pre založenie spoločnosti zhrnúť do nasledujúcich krokov:
 - Súhlas s názvom spoločnosti udelený MZV Mexika - podávajú sa tri návrhy na meno spoločnosti
 - Notárovi, ktorý vypracúva zakladaciu listinu, je nutné predložiť vyššie uvedený ministerský súhlas s názvom (býva vybavené zhruba behom týždňa)
 - Spoločnosť zakladajú dvaja spoločníci s minimálnym kapitálom 50 000 pesos
 - Zakladaciu listinu pripraví notár na poplatok cca 15 000 pesos počas týždňa a je ňou tiež vyznačený predmet a účel podnikania a minimálna doba trvania spoločnosti (zvyčajne sa uvádza 99 rokov, ale môže byť menej) a mal by tiež

zariadiť registráciu vo Federálnom registri daňových poplatníkov RFC (*Registro Federal de Contribuyentes*).

- Od okamihu podpisu zakladacej listiny (teda cca po dvoch týždňoch) môže záujemca začať podnikáť, aj keď registrácia zakladacej listiny v Národnom registri zahraničných investícií a vo verejnom obchodnom registri (čo sú ďalšie registre) príslušného štátu federácia bude trvať ešte cca 2 mesiace.
- Notárovi je potrebné predložiť cestovný pas a tzv. *formula migratoria*, teda povolenie na pobyt (pre turistov platí tri mesiace). Podnikateľ ale bude potrebovať povolenie *Formula migratoria 3* na jeden rok, čo je možné vybaviť na tunajších úradoch po príchode do Mexika, trvá to aj niekoľko mesiacov, ale je to možné stihnúť v rámci turistického pobytu. Lepšie je si však vyššie uvedenú *FM 3* vybaviť už na veľvyslanectve Mexika vo Viedni.

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

- **Vízum**

Vízová povinnosť pre občanov SR bola počnúc októbrom 2004 zrušená v turistickom a krátkodobom styku do 90 dní.

- **Časový rozdiel**

(-) 7 hod. Odporúča sa kontaktovať s mexickými partnermi v časovom rozpätí od 17- 24 hod SEČ, t.j. v Mexiku medzi 10 -17 hod.

- **Dovoz potravín v batožine**

Dovoz potravín, ovocia a zeleniny do krajiny je zakázaný (nevzťahuje sa na liehoviny a cigarety v rozumnej miere), v prípade colnej kontroly na letisku colníci potraviny konfiškujú a likvidujú.

- **Pohyb v meste a bezpečnosť**

V období posledných rokov, najmä však v poslednom období, došlo k výraznému nárastu kriminality v Mexiku. Dnes už nie sú ojedinelé lúpeže, únosy a vraždy cudzincov. Je preto potrebné dodržiavať základné bezpečnostné opatrenia - nenosiť pri sebe väčšie množstvo hotovosti, drahé predmety, kreditné karty, letenky, originály dokladov (len fotokópie, s ktorými sa možno prezentovať ako s originálmi). Pri lúpežiach je potrebné neklásť odpor a odovzdať zlodejom všetko čo požadujú, nakoľko bývajú takmer vždy ozbrojení a neváhajú zbraň aj použiť. Pri cestách taxíkom sa odporúča využívať tzv. taxi SITIO (objednávky cez telefón, resp. na oficiálnych stanoviskách a hoteloch). V taxíkoch sa potvrdenky vydávajú len zriedka. Pre Európana sa neodporúča využívať verejnú hromadnú dopravu. Chronickým problémom mexického hlavného mesta je silné znečistenie ovzdušia a riedky vzduch z dôvodu vysokej nadmorskej výšky.

- **Zdravotné riziká**

Pokiaľ sa cestovateľ nebude zdržovať viac času v tropických pralesoch, nie je nutné žiadne očkovanie. Voda z vodovodu nie je pitná a v žiadnom prípade sa neodporúča konzumovať jedlá v pouličných stánkoch, rovnako aj ovocie a zeleninu, ktoré nie je možné dobre umyť.

- **Oficiálne sviatky**

1. január, 5. február, 21. marec, Veľkonočný piatok, 1. a 5. máj, 16. september, 12. október, 1. a 20. november, 25. December

- **Letecké spojenie**

Cestovatelia zvyčajne využívajú lety z Viedne cez Frankfurt – Lufthansa, Londýn – British Airways, Paríž – Air France, Madrid – Iberia a Aeromexico a Amsterdam – KLM.

- **Adresa ZÚ SR v Mexiku**

Embajada de la República Eslovaca
Julio Verne 35, Colónia Polanco
Delegación Miguel Hidalgo
C.P. 11560, México, D.F.
Estados Unidos Mexicanos
Tel. : (+52-55) 5280 6669
Fax : (+52-55) 5280 6294
E-mail: marian.veres@mzv.sk

- **Adresa mexického zastúpenie pre Slovenskú republiku vo Viedni**

Embajada de los Estados Unidos Mexicanos (México)
Operngasse 21/10
A - 1040 W i e n
Austria
Tel.: +431-310 7383-86
Fax.: +431-310 7387
Email: embamex@embamex.or.at

- **zoznam kontaktov a webových stránok významných ekonomických inštitúcií v Mexiku**

Aeropuertos y Servicios Auxiliares (ASA) - www.asa.gob.mx
Banco de México - www.banxico.org.mx
Banco Nacional de Comercio Exterior (BANCOMEXT) - www.bancomext.com
Cámara de Diputados - www.camaradediputados.gob.mx
Cámara de Senadores - www.senado.gob.mx
Camino y Puentes Federales de Ingresos y Servicios Conexos (CAPUFE) www.capufe.gob.mx
Comisión Federal de Competencia (CFC) - www.cfc.gob.mx
Comisión Federal de Electricidad (CFE) - www.cfe.gob.mx
Comisión Nacional Bancaria y de Valores (CNBV) - www.cnbv.gob.mx
Comisión Nacional de Agua (CONAGUA) - www.cna.gob.mx
Comisión Nacional de Derechos Humanos (CNDH) - www.cndh.gob.mx
Consejo Nacional de Ciencia y Tecnología (CONACYT) - www.conacty.mx
Instituto Nacional de Ecología (INE) - www.ine.gob.mx
Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática (INEGI) - www.inegi.gob.mx
Instituto Mexicano del Petróleo (IMP) - www.imp.mx
Instituto Federal Electoral (IFE) - www.ife.org.mx
Petróleos Mexicanos (PEMEX) - www.pemex.com
Presidencia de la República - www.presidencia.gob.mx
Secretaría de Economía (SE) - www.economia.gob.mx
Sistema de Información Empresarial Mexicano - www.siem.gob.mx
Secretaría de Comunicaciones y Transportes (SCT) - www.sct.gob.mx
Secretaría de Controlaría y Desarrollo Administrativo (SECODAM) - www.secodam.gob.mx
Secretaría de Desarrollo Social (SEDESOL) - www.sedesol.gob.mx
Secretaría de Educación Pública (SEP) - www.sep.gob.mx
Secretaría de Energía (SE) - www.energia.gob.mx
Secretaría de Gobernación - www.gobernacion.gob.mx
Secretaría de Hacienda y Crédito Público (SHCP) - www.shcp.gob.mx
Secretaría de Medio Ambiente, Recursos Naturales y Pesca - www.semarnap.gob.mx
Secretaría de Relaciones Exteriores (SRE) - www.sre.gob.mx
Secretaría de Salud (SS) - www.ssa.gob.mx
Secretaría de Trabajo y Previsión Social (STPS) - www.stps.gob.mx
Secretaría de Turismo (SECTUR) - <http://mexico-travel.com>
Procuraduría Federal de Protección al Ambiente - <http://www.profepa.gob.mx/>